

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มีนาคม 2566

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มีนาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A GUIDELINES FOR IMPROVING EDUCATIONAL QUALITY OF SMALL-SIZED SCHOOLS
UNDER PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

CHANPEN SANORSAING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

March 2023

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1

ชื่อนักศึกษา นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง

รหัสนักศึกษา 76277026

หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ ฐิ์แผน ประธานกรรมการ

..... ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง กรรมการ

..... รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ กรรมการ

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 9 พฤศจิกายน 2565 ภาคเรียนที่ 1/2565

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มีนาคม พ.ศ. 2566

จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง. (2566). แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 133 หน้า. อาจารย์ที่ปรึกษา :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) นำเสนอ
แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก วิจัยดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1
ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
จำนวน 237 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอน
ที่ 2 นำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบ
กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ 2) แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ 17 รายการปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน
มี 6 รายการปฏิบัติ เช่น ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้
กระบวนการแบบผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้านที่ 2 คุณภาพด้านการบริหารและ
การจัดการ มี 6 รายการปฏิบัติ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานแบบเชิงรุก โดยมีการวางแผน จัดการ และ
เตรียมการทุกอย่างพร้อม แก้ปัญหาและทำงานอย่างมีคุณภาพ ด้านที่ 3 คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 รายการปฏิบัติ เช่น ครูผู้สอนวางแผนพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน
สร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทาง
สังคม (กระบวนการกลุ่ม)

คณะ.....ครุศาสตร์.....ลายมือชื่อนักศึกษา.....
สาขาวิชา.....การบริหารการศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2565.....

Chanpen Sanorsiang. (2023). **A Guideline for Improving Educational Quality of Small-sized Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1**. Thesis for the Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. 133 pp. Advisor: Assistant Professor Teerawat Montaisong, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) explore educational quality of the small-sized schools; and 2) propose a guideline for improving educational quality in the small-sized schools. The research procedure comprised two stages. Stage one was to explore educational quality of the small-sized schools. The sample group, obtained by stratified sampling, included 237 school administrators and teachers from the small-sized schools. The research instrument was a questionnaire with a reliability level at 0.95. Statistical analysis was performed in terms of mean, and standard deviation. Stage two was to propose a guideline for improving educational quality in the small-sized schools. The sample group, obtained by purposive sampling, included 5 school administrators. The research instrument was a semi-structured interview form.

The results revealed as follows: 1) educational quality of the small sized-schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 when it was analyzed as a whole was at a high level. Learner-centered learning management was found at the highest level, while learner was found the lowest; and 2) a proposed guideline for improving educational quality of the small-sized schools consisted of 17 lists of practice within 3 aspects. 1) Quality of learner included 6 lists of practice, as teachers were encouraged to develop skills in using active learning management, emphasizing thinking skills and learning by doing. 2) Administration and management included 6 lists of practice, for instance, being proactive administrators: planning, managing, well-preparing for problem-solving and qualified work. 3) Learner-centered learning management included 5 lists of practice, focusing upon creating new body of knowledge and new invention by using cognitive process (thinking process), and social process (group process).

Faculty _____ Education _____ Student's signature _____
Program _____ Educational Administration _____ Advisor's signature _____
Academic Year _____ 2022 _____

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประสบผลสำเร็จด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระวัฒน์ มอนโรสง ซึ่งเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ ฐ์แผน ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูลในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คนที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเครื่องมือวิจัย ให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณครุอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จในการศึกษา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่าน ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ครอบครัว และเพื่อนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือเสมอมาทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
คุณภาพการศึกษา.....	11
ความหมายของคุณภาพการศึกษา	11
องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13
ความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	17
แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	20
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐาน	
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	23
แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติ	
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก	35
ความสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก	35
แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก	36
ปัญหาสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก.....	37
บริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	
พระนครศรีอยุธยาเขต 1.....	39
ทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	
พระนครศรีอยุธยาเขต 1	41
บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	
พระนครศรีอยุธยาเขต 1	43
การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
งานวิจัยในประเทศ.....	46
งานวิจัยต่างประเทศ.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1	57
ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ	
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	
พระนครศรีอยุธยา เขต 1.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ	
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	
พระนครศรีอยุธยาเขต 1.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1.....	72
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การวิจัย/หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	102
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบความตรงตามหลักวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย.....	122
ประวัติย่อผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1.....	58
2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพแนวทางการศึกษาคุณภาพ การศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวม	66
4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน	67
5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	68
6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	70
7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปผลการหาแนวทาง การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1	71

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 รายการ	80
3 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านการบริหารและ การจัดการ จำนวน 6 รายการ	82
4 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 6 รายการ	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของสังคมไทยนับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นหลักประกันว่าการให้บริการการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาจะสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องยึดมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเพื่อเป็นหลักประกันว่ากระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้กำหนดไว้ตลอดเวลา พร้อมทั้งมีการทบทวนตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานอิสระภายนอกเป็นระยะ จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแนวคิดของต่างประเทศและในบริบทของสังคมไทยมีความสอดคล้องกันในประเด็นที่เกี่ยวกับ เป็นกระบวนการ“เปลี่ยนแปลง” หรือ “ปรับปรุงหรือพัฒนา” ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่มีสูตรเฉพาะหรือแบบแผนที่ตายตัวและก็ไม่ง่ายในการขับเคลื่อนทั้งนี้ขึ้นกับบริบทของสังคมนั้น ๆ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต (รัตนา ดวงแก้ว, 2556, หน้า 8)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนหรือแนวทางที่เหมาะสมผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคมกล่าวคือ 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่ปัจเจกบุคคลเกิดจากความเข้าใจอุทิศและทุ่มเท โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจนเกิดเป็นวิถีชีวิตคุณภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 2) มีการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบประกอบด้วย การควบคุมการตรวจสอบ และการประเมินผล ซึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาของไทย สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายใน (Internal quality assurance : IQA) เพราะถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ดำเนินการ โดยบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อเป็นการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอาศัย

กระบวนการวิเคราะห์ SWOT เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของสถานศึกษาว่ามีจุดเด่น (Strengths) จุดด้อย (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) เป็นอย่างไร รวมถึงมีการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติงาน (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุง (Act) ทั้งนี้หากสถานศึกษา มีการกำกับดูแลและดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2558, หน้า 17) ซึ่งได้นำวงจร PDCA ไปใช้วางแผน ซึ่งการวางแผนที่ดีช่วยจัดการปัญหาที่ไม่ควรเกิดขึ้น ช่วยให้การดำเนินงานมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้นและปรับปรุงปัญหาได้อย่างรวดเร็วก่อนที่จะปัญหานั้นจะลุกลาม การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำ ควรแก้ปัญหาโดยใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหา เมื่อหาปัญหาได้ก็นำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไปเพื่อปรับปรุงโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาแต่ต้องแสวงหาสิ่งต่าง ๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพของการดำเนินงานของหน่วยงานแบบต่อเนื่อง (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2558, หน้า 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ดังนี้ มาตรา 9 (3) ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา และมาตรา 10 การจัดการศึกษานั้นรัฐให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วนเพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับทุกประเภท การศึกษา แต่จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557 มี โรงเรียนในสังกัดจำนวน 30,922 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน) จำนวน 15,506 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.15 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กจะ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 11) ได้กล่าวว่าแผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558-2561 ซึ่งจากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากกว่า 9,000 แห่ง ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา

โดยปัญหาส่วนใหญ่มาจากการได้รับงบประมาณค่อนข้างน้อยแม้จะได้รับเงินเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วก็ยังคงไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังพบ ปัญหาโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนซึ่งต้องเร่งดำเนินการแก้ไข เนื่องจากครูและผู้บริหาร มีส่วนสำคัญมากในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2558, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้มีคุณภาพ การศึกษาที่สูงขึ้น ต้องอาศัยความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านงานบริหารวิชาการ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้เด็กวัยเรียนทุกคนได้เรียนรู้ อย่างมีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาขั้น พื้นฐานทั่วประเทศนั้นมีข้อจำกัดหลาย ประการที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ ทัดเทียมโรงเรียนขนาดใหญ่ พบปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่เนื่องจาก ความไม่พร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง การ จัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ในการจัดสรร ไม่สามารถจัดสอนวิชาที่ ถนัดหรือตามสาขาวิชาเอก นักเรียนมาจากสภาพครอบครัวที่มี ฐานะยากจน 2) การลงทุนทาง การศึกษาสูงมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งงบประมาณการดำเนิน แต่ในทางตรงกันข้าม ปรากฏว่ายังมีความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ครู อาคารเรียน ซึ่งถ้าจะจัดปัจจัยให้ ได้มาตรฐานตามที่ หลักสูตรกำหนดจะต้องลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างสูง 3) ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของ บุคลากร ในโรงเรียน ขนาดเล็กจะน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีการขอย้ายสูงในแต่ละปีด้วย ขาดพลัง ในการทำงาน ขาด ความก้าวหน้า เป็นข้อจำกัดในการจัดทำผลงานของครูรวมทั้งการเลื่อนตำแหน่ง และระดับของ ผู้บริหารโรงเรียน เป็นต้น และก่อนหน้านี้นี้จากการศึกษาและประเมินคุณภาพการจัด การศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้าง ต่ำ เมื่อเทียบ กับโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ทำให้ไม่ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง เช่น คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของ โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสนอง เจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

พ.ศ. 2545 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้รับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานโดยมุ่งเน้นการปรับปรุง คุณภาพและมาตรฐานให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการที่เป็นเลิศและ หากเป็นไปได้อาจเป็นตัวอย่างให้สถานศึกษาขนาดอื่น ๆ ในทุกสังกัดนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาตาม สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยยึดปลายทางคือการบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่เป็นเลิศต่อไป

เพื่อให้การปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเสนอแนะให้มียุทธศาสตร์และเงื่อนไขในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษายุทธศาสตร์เสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียนและยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป และเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหารในการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 16-24)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เสนอแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบข้อมูลยุทธศาสตร์การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ยุทธศาสตร์การจัดทำหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ยุทธศาสตร์การจัดหาหนังสือห้องสมุด/สื่อการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาการขาดแคลนครูยุทธศาสตร์การพัฒนาคูครูยุทธศาสตร์การนิเทศและติดตามผล ยุทธศาสตร์การซ่อมแซมอาคารเรียนและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโครงการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2551, หน้า 16-17) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคคลทางการศึกษา ได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้ปฏิบัติงานตลอดจนดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ถูกระเบียบต่างๆ สนองตามนโยบาย ของรัฐบาลที่สอดคล้องตามหลักเกณฑ์และหลักการรับนโยบาย การปฏิรูปการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาปัญหาและแนวทางการปรับปรุง

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานในระดับโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และสามารถนำแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบาย เพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 เป็นอย่างไร
2. การนำเสนอปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ความสำคัญเชิงทฤษฎีผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้แก่ วงจรของ PDCA คือวงจรบริหารงานคุณภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง เป็นกระบวนการที่ใช้ปรับปรุงการทำงานของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.1 ขั้นวางแผน (Plan) เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำ ชุมชน เป็นต้น

1.2 ขั้นการปฏิบัติ (Do) เช่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง คิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ขั้นตอนการประเมินผล (Check) เช่น จัดสร้าง/จัดหาเครื่องมือวัดและประเมินผลนักเรียน เพื่อจัดทำคลังที่ได้มาตรฐานของโรงเรียน และ

1.4 การปรับปรุงและแก้ไขปัญหา (Act) เช่น นำผลที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขมานำเสนอเพื่อใช้เป็นแผนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาต่อไป

2. ความสำคัญเชิงปฏิบัติผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ด้าน

ด้านที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หน่วยงานในการวิเคราะห์/หน่วยในการศึกษา (Unit of analysis)

โรงเรียนขนาดเล็ก 75 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 หน่วยในการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และครูผู้สอน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 หน่วยในการศึกษา คือ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์บทบาทงานวิชาการ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 ท่าน รวมเป็น 5 ท่าน

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ จำนวนโรงเรียนศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 75 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 583 คน ในโรงเรียนศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รวม 583 คน

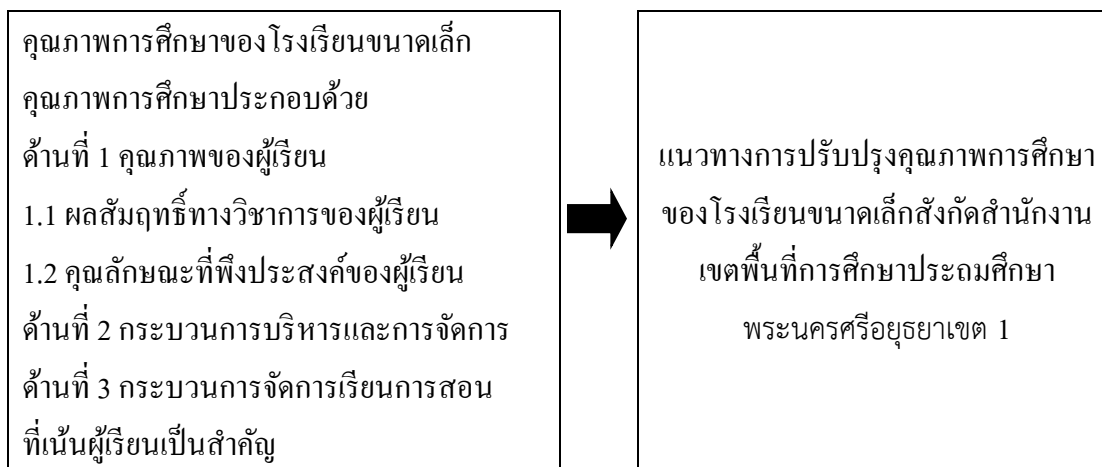
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่จำนวนโรงเรียนศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 75 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 237 คน ในโรงเรียนศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 รวม 237 คน และกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 35) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ตัวแปรที่ศึกษา มีทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้าน ที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และ 2) คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งได้มาจากนักวิชาการและนักวิจัย คือ ยุวดี แก้วสอน (2558, หน้า 6) ; จีระศักดิ์ แต่งผิว (2554, หน้า 12) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 9) ด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ซึ่งได้มาจากนักวิชาการและนักวิจัย คือ ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 22) ; กฤษ เพิ่มทันจิตต์ (2552, เว็บไซต์) และเนตรพัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 3) และ ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งได้มาจาก นักวิชาการและนักวิจัย คือ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2550, หน้า 11) ; ทักษิณา เครือหงส์ (2551, หน้า 12) และพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551, หน้า 17-18) ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยดังนี้

1. คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนด อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน มีระบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จากการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้

1.1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะคุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

1.2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดวิธีปฏิบัติงานสภาพและปัญหาไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย มีการจัดวางบุคลากร อำนาจหน้าที่ การจัดการทรัพยากร ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประสานความร่วมมือในสถานศึกษา การดำเนินงานตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของว่าต่อสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของการจัดการศึกษาจะ

1.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่สร้างกระบวนการทางการคิด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี และมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตาม แผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้

3. หัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ครูผู้เป็นหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

4. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน ลงมาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษาได้แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สามารถนำไปวางแผนกำหนดเป็นนโยบายในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม และเป็นไปได้สามารถนำไปวางแผน กำหนดเป็นนโยบายในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานความคิด และเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายผล จึงขอเสนอตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. คุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 ความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.5 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.1 ความสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.3 ปัญหาสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก
3. บริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
 - 3.1 ทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
 - 3.2 บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
 - 3.3 การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. คุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสนใจกันอย่างกว้างขวาง เพราะถือว่าเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแต่มุมมองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสามารถตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งมีทั้งผู้รับบริการการศึกษา ซึ่งได้แก่ นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน นั้นอาจแตกต่างกันไปตามบริบท และความเชื่อหรือกระบวนทัศน์ในการพัฒนาในแต่ละยุคสมัย (รัตน ดวงแก้ว, 2556, หน้า 4) ดังนั้นการทำความเข้าใจกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงต้องเข้าใจทั้งความหมายและองค์ประกอบของคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยจึงศึกษาไว้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

อดัมส์ (Adams, 1993, อ้างถึงใน กุลพัทธ์ กุลชาติคิติก, 2562, หน้า 4) กล่าวว่า คำที่มักใช้ในความหมายเดียวกับคุณภาพ ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Effectiveness) และความเสมอภาค (Equity) คำเหล่านี้ประกอบกันเป็นมิติพื้นฐานของการศึกษาที่มีคุณ ดังนั้น คุณภาพการศึกษาตามแนวคิดของยูนิเซฟจึงพิจารณาจาก 5 ประการ ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และผลลัพธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียนมีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชน
 2. สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีการจัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม
 3. เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ และทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะการอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณ รวมถึงทักษะชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย ความรู้เรื่องเพศศึกษา การโภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่าง ๆ
 4. กระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการบริหารจัดการที่ดี ครูมีทักษะการประเมินผล การเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียน และลดช่องว่างความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน
 5. ผลลัพธ์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ และการมีส่วนร่วมของสังคม
- รัตน ดวงแก้ว (2556, หน้า 11) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของ

หลักสูตรและสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

ครูบ้านนอกดอทคอม (2565, เว็บไซต์) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

เรืองรอง สุศิลา (2552, หน้า 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลของการจัดการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ตามมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม กำหนดทำให้ชุมชน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจ

ศิริพร ธนะสมบูรณ์ (2552, หน้า 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อันเป็นผลผลิตทางการศึกษา โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงระบบ คือ ด้านปัจจัย ได้แก่ ฐานบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา สื่อวัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงหลักสูตรหรือเอกสารประกอบการสอน 2) กระบวนการ ได้แก่ การจัดรูปแบบการเรียน การสอน การถ่ายทอดความรู้และการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน 3) มาตรฐาน ตัวชี้วัดถึงผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่มีคุณภาพ

รัตนา ดวงแก้ว (2556, หน้า 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรและสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่าย ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนที่เอาใจใส่การจัดการศึกษา หน่วยงานระดับ นโยบายและระดับ ปฏิบัติมีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน และโดยเฉพาะระดับปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่ลงถึงระดับห้องเรียนอย่างมีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้การคาปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

นิกร มะโน (2557, หน้า 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาของครูและผู้บริหารที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรระบุไว้ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยจึงสรุปว่าคุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ หลักสูตรกำหนด และการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมีความ เสนอภาคที่เกิดผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับ

การศึกษาจากสถานศึกษาที่มีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน มีระบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จากการบริหารและครูมืออาชีพ รวมทั้งมีคณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้

1.2 องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

สมิธ (Smith) (อ้างถึงใน จรูญ จีบบัง, 2554, หน้า 22) ให้แนวคิดขององค์ประกอบ การดำเนินงานที่จะทำให้องค์การมีประสิทธิภาพด้านการผลิต ดังนี้

1. ปัจจัยมนุษย์ ได้แก่ กำลังคน ความสามารถ พลังความต้องการและความคาดหวัง
2. ปัจจัยนอกจากมนุษย์ ได้แก่ เงินทุน เครื่องมือวัสดุเทคนิควิธีการและที่ดิน
3. การจัดการองค์การ ได้แก่ การจัดโครงสร้าง การจัดศักยภาพการปรับเปลี่ยน การวิเคราะห์การกำหนดวัตถุประสงค์การกำหนดยุทธศาสตร์และการกำหนดกลยุทธ์
4. การจัดระบบการตัดสินใจ ได้แก่ กระบวนการตัดสินใจการใช้สารสนเทศและระบบการสนับสนุน
5. การวางแผนและควบคุม ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์การวางแผนโครงการการวิเคราะห์ต้นทุนและกำไรเพิ่มประสิทธิภาพ

จิระศักดิ์ แต่งผิว (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่อนาคต โดยมีความเป็นสากล เนื้อหาสาระมีความสมดุลระหว่างศาสตร์และศิลป์ความรู้สากลกับภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์กับเทคโนโลยีมีลักษณะกว้างยืดหยุ่นหลากหลายเชื่อมโยง สัมพันธ์กับวิถีชีวิต มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เนื้อหาเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทุกระดับ สถานศึกษา ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม
2. การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา แนวคิดการพัฒนาครู แลบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ครูมีความรู้ความสามารถ และมีเทคนิควิธีในการปฏิบัติวิชาชีพที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีคุณธรรม มีจิตสำนึก และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อถอดรหัสความรู้ที่เป็นสากล
3. การพัฒนาการเรียนการสอน แนวคิดคือการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษาเอกชน ชุมชน มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา สถานศึกษามีความ

รับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกันทุกระดับรัฐเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการควบคุมมาเป็นการสนับสนุนและให้บริการที่หลากหลาย

จิระศักดิ์ แต่งผิว (2554, หน้า 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การประกันคุณภาพ แนวคิดคือการสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติทุกระดับและทุกขั้นตอน สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะตามเป้าหมาย และเป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษาประกอบด้วย

2. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาดำเนินการจัดทำสาระรายละเอียดของหลักสูตร กำหนดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นำเอาภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของนักเรียน ชุมชน สังคม และการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

3. พัฒนาคู ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรฝ่ายสนับสนุนในโรงเรียนและบุคลากรในชุมชน ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาคูมุ่งพัฒนาให้มีความสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความเอื้ออาทรช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและพัฒนาคูให้เปลี่ยนพฤติกรรมในการสอนจากแบบบรรยายให้มีความสามารถในการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทั้งในด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านเทคนิควิธีการ

3.2 การพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีภาวะผู้นำมีคุณธรรม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้หลักชุมชนสัมพันธ์ และเป็นผู้มีความรู้ทางจิตวิทยาสังคม มีความสามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาคูบุคลากร จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สร้างบรรยากาศสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากร มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และเป็นผู้มีความสามารถทำหน้าที่สอน และสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

3.3 การพัฒนาบุคลากรฝ่ายสนับสนุนในโรงเรียนพัฒนาคูบุคลากรฝ่ายสนับสนุนในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสามารถทำงานสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การพัฒนาคูบุคลากรในชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความมุ่งมั่นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท

หน้าที่ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ร่วมกิจกรรม ดูแลบุตรหลานในปกครองและการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน

4. การพัฒนาการบริหารจัดการ ให้มีการบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีแผนพัฒนาการศึกษา จัดทำแผนยุทธศาสตร์โรงเรียน มีระบบข้อมูลเพื่อการบริหารโรงเรียน (Management Information System : MIS) และการสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) มีระบบตรวจสอบ ระบบประเมินตนเอง มีการนิเทศภายในและการควบคุมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพให้สูงขึ้น ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน ให้มีการบริหารช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนในเขตในเครือข่าย ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

รัตนา ดวงแก้ว (2556, หน้า 8) ได้เสนอองค์ประกอบของโมเดลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ ใน 2 แนวคิด ได้แก่

1. แนวคิดที่หนึ่ง รูปแบบสี่ประสาน (The four circles model) และรูปแบบการยกระดับคุณภาพการศึกษาแบบองค์รวม โดยแนวคิดแรกเหมาะสำหรับระดับ โรงเรียน และลงถึงระดับห้องเรียนซึ่งเป็นแนวทางที่ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูควรให้ความสนใจอย่างยิ่ง

2. แนวคิดที่สอง นักวิชาการที่สนใจการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน นอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นข้อเสนอจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555) หรือ TDRI โดย TDRI เสนอว่าหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบ (Accountability) ของทุกฝ่ายในสังคม ตั้งแต่ภาคประชาคมภาคีรัฐบาล และกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยปฏิบัติ ซึ่ง หมายถึง โรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น ควรเป็นหน่วยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีอิสระในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบหลักสูตรวิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเจตนารมณ์ของโรงเรียน ซึ่งต้องตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงการฝึกอบรมพัฒนาครู และการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายใน โดยมีการปฏิรูประบบการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของสถานศึกษาต่อสาธารณะเพื่อช่วยการตัดสินใจของผู้ปกครองในการคัดเลือกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและโรงเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ เพื่อสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการจัดการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพศึกษายุคใหม่จึงควรดำเนินการร่วมกันในทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (จิระศักดิ์ แต่งผิว, 2554, หน้า 14)

2.1 หลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยแสดงให้เห็นถึง องค์ประกอบของหลักสูตรทั้งเนื้อหา สมรรถนะ (ทักษะ) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยหลักสูตรมีโครงสร้างกระชับ มีความยืดหยุ่น เน้นกระบวนการคิดขั้นสูงและบูรณาการดังเช่น แนวคิดหลักและคำถามสำคัญในสาระการเรียนรู้เรียนรู้ผ่านโครงงานและการทำงานเป็นทีม และการใช้ ICT ในการเรียนรู้

2.2 ระบบการประเมินผลผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการวัดคุณภาพผู้เรียน โดยการใช้การทดสอบมาตรฐานในระดับประเทศ ซึ่งควรเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจและทักษะ(Literacy-based test) โดยประยุกต์เนื้อหาเข้ากับโจทย์จริงในชีวิตประจำวัน ได้และการนำผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศไปสร้างความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในระบบการศึกษา เช่น การประเมินผลงานของครูการประเมินสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและเข้าช่วยเหลือสถานศึกษาที่มีปัญหา รวมถึงการประเมินผลและให้รางวัลแก่ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับการมีระบบสารสนเทศเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายของรัฐและการเลือกสถานศึกษาของผู้ปกครอง สำหรับในระดับโรงเรียน นอกจากนี้การวัดและประเมินผลนักเรียนในระดับห้องเรียนควรมีวิธีหลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการประเมินผลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และวิเคราะห์ผู้เรียน (Formative test)

2.3 ระบบการประเมินและพัฒนาคุณภาพครูเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการพัฒนาครูแบบใหม่ ซึ่งสนับสนุนให้เกิดระบบชุมชนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน (Professional learning community) แทนการฝึกอบรมครูที่รัฐเป็นผู้กำหนด ให้เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้กำกับดูแลคุณภาพและส่งเสริมการจัดการความรู้โดยให้โรงเรียนเป็นหน่วยพัฒนาหลัก ได้รับการจัดสรรงบประมาณและมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกหลักสูตรและผู้อบรมเอง และให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ระบบการประเมินครูเพื่อให้ผลตอบแทนต้องขึ้นอยู่กับพัฒนาการของผลการทดสอบมาตรฐานระดับประเทศของนักเรียน และควรใช้วิธีสังเกตการณ์ร่วมกับการพิจารณาเอกสาร ทั้งนี้กำหนดให้มีการประเมินคงสภาพวิทยฐานะทุก 5 ปี และปรับลดงานธุรการของครูลง ให้นับหน้าที่ในการสอนเป็นสำคัญ

2.4 ระบบการเงินเพื่อการศึกษา เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ โดยมีการใช้ข้อมูลผลการประเมินผู้เรียน ซึ่งเป็นคะแนนการทดสอบมาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียนในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้ประเมินผลการทำงานและให้รางวัลแก่ผู้บริหารและควรปรับเปลี่ยนงบประมาณด้านการศึกษาไปสู่ระบบการเงิน

ด้านอุปสรรคคือตัวผู้เรียนมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษา ทั้งนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดนี้ต้องดำเนินไปทั้งสองระดับ คือระดับประเทศ ที่ต้องสร้างความรับผิดชอบของสังคมโดยเน้นบทบาทของรัฐเป็นสำคัญ และระดับสถานศึกษา ในฐานะเป็นหน่วยหลักที่มีความเป็นอิสระในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเชื่อถือได้

นิกร มะโน (2557, หน้า 9) กล่าวว่าองค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์คะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ควรให้ความสำคัญในด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและด้านการบริหารจัดการ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันไปตามประเด็นที่นักวิชาการแต่ละคนสนใจที่จะศึกษาโดยมีประเด็นที่สอดคล้องกันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการบริหารจัดการ และการพัฒนาการวัดผลประเมินผล

1.3 ความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

อำนาจ เตชะวโร (2559, หน้า 159-160) ได้กล่าวถึงความหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินการตามแผนรวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทุกฝ่าย

เรืองรอง สุศิลา (2552, หน้า 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพทุกด้าน เช่น ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทางด้านร่างกาย และสติปัญญา เพื่อสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน ครูและบุคลากรและการบริหารจัดการ

จิระศักดิ์ แด่งผิว (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เรียกว่า “Quality education” หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนเก่งคนดีมีความสุข โดยคุณภาพการศึกษาแต่เดิมเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการวัดผลผลิตทางการศึกษา (Educational Production Function Model : EPF Model) ซึ่ง UNESCO ได้กำหนดแนวคิดคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ ประกอบด้วย 3 มิติที่สัมพันธ์กัน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรครู 2) กระบวนการ (Process) เกี่ยวกับคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอน การบริหาร และ 3) การจัดการผลผลิต (Output) เกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิตวัดในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รัตนา ดวงแก้ว (2556, หน้า 8) กล่าวว่า ความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิด ISO 9000 (Hoyle, 2009, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2556, หน้า 8) อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาเป็นการดำเนินการทั่วทั้งองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรม (Activities) และกระบวนการ (Processes) เพื่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่ทั้งองค์กรผู้ปกครอง และชุมชน หรืออาจกล่าวง่าย ๆ ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของ ISO 9000 สามารถดำเนินการได้ 2 วิธีพื้นฐาน ได้แก่ วิธีการควบคุมที่ดีกว่า (Better control) และวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม (Raise standards/Innovation) ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการควบคุมที่ดีกว่า เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการศึกษาชุดเดิม ไม่ใช่กระบวนการที่สงวนรักษาหรือสร้างมาตรฐานใหม่ มาตรฐานที่ได้จากวิธีนี้เป็นมาตรฐานที่ได้รับการปรับปรุงผ่านกระบวนการของการเลือก การวิเคราะห์และการปรับแก้ไขของผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้

2. การพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพโดยวิธีการสร้างมาตรฐานหรือนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่ไม่เกี่ยวกับการสงวนรักษาหรือปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาที่มีอยู่เดิม แต่จะสร้างมาตรฐานขึ้นมาใหม่ผ่านกระบวนการที่เริ่มต้นจากการศึกษาความเป็นไปได้และพัฒนาผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R & D) มาตรฐานที่สร้างขึ้นใหม่จะผ่านการทดลองนำมาใช้งานแบบทำซ้ำมาตรฐานดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งด้านวัฒนธรรม เทคโนโลยี การตลาดและการจัดการ

ออฟสเตด (Ofsted, 1994, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2556, หน้า 12) ให้แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในความหมายแตกต่าง ๆ กันใน 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) ยกกระดับมาตรฐาน (Raise standards) 2) เพิ่มคุณภาพ (Enhance quality) 3) เพิ่มประสิทธิภาพ (Increase efficiency) และ 4) บรรลุเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม จากความหมายทั้ง 4 ลักษณะดังกล่าวสถาบันการศึกษาสามารถนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาทั้งด้านกระบวนการและเป้าหมายหรือผลลัพธ์ว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงใด โดยมีแนวคำถามในการตรวจสอบ 4 ข้อ ได้แก่ 1) สภาพที่เป็นอยู่ในขณะนี้เป็นอย่างไรร 2) ต้องการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง 3) เมื่อเวลาผ่านไปจะบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร และ 4) จะทราบได้อย่างไรว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลงนั้นประสบความสำเร็จ

สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทของสังคมไทยนับตั้งแต่มีพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับ การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีแนวคิดเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ดังจะเห็นได้จาก การกำหนดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นหลักประกันว่าการให้บริการการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษาจะสามารถสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ได้ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องยึดมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นแนวทางใน การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเพื่อเป็นหลักประกันว่ากระบวนการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้กำหนดไว้ตลอดเวลา พร้อมทั้งมี การทบทวนตรวจสอบ รับรองคุณภาพมาตรฐานจากหน่วยงานอิสระภายนอกเป็นระยะ จึงเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแนวคิดของต่างประเทศและในบริบทของสังคมไทยมีความ สอดคล้องกัน ในประเด็นที่เกี่ยวกับเป็นกระบวนการ “เปลี่ยนแปลง” หรือ “ปรับปรุงหรือพัฒนา” ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวัง ซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้อันจะนำมาซึ่ง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามการปฏิบัติให้เกิด ประสิทธิภาพนั้น ไม่มีสูตรเฉพาะหรือแบบแผนที่ตายตัวและก็ไม่ง่ายในการขับเคลื่อน ทั้งนี้ขึ้นกับ บริบทของสังคมนั้น ๆ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2558, หน้า 17) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตาม ขั้นตอนหรือแนวทางที่เหมาะสมจนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคม กล่าวคือ 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่ปัจเจกบุคคลเกิดจากความเข้าใจอุทิศและทุ่มเท โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจนเกิดเป็นวิถีชีวิตคุณภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 2) มีการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การควบคุมการตรวจสอบและการประเมินผล ซึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาของไทย สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพ ภายใน (Internal quality assurance : IQA) เพราะถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ดำเนินการโดย บุคลากรของสถานศึกษา เพื่อเป็นการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา อาศัยกระบวนการวิเคราะห์ SWOT เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ ศักยภาพของสถานศึกษาว่า มีจุดเด่น (Strengths) จุดด้อย (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) เป็นอย่างไร รวมถึงมีการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามหลักวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติงาน (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุง (Act) ทั้งหากสถานศึกษามีการกำกับดูแลและดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

โฮยล (Hoyle, 2009, อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2556, หน้า 8) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพ หรือการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการทั่วทั้งองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรม (Activities) และกระบวนการ (Processes) เพื่อให้เกิดสิทธิประโยชน์แก่ทั้งองค์กร ผู้ปกครองและชุมชนหรืออาจกล่าวง่าย ๆ ว่าการพัฒนาการศึกษาเป็นอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพทุกด้าน ทั้งในด้านความรู้คุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทางด้านร่างกาย และสติปัญญา เพื่อสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขอันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมโดยทั่วไป

1.4 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 16-24) ได้อธิบายถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2551-2553 ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการมีแนวทางดังนี้

1.1 พัฒนาระบบวางแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยจะดำเนินการร่วมกับสถาบัน ประชากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยองค์กรยูเนสโกและหน่วยงานภายในจังหวัดในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สามารถจัดทำแผนการจัดตั้งและพัฒนาโรงเรียน โดยคาดการณ์จำนวนเด็กและเยาวชนในวัยเรียนในอนาคตวางแผนจัดตั้งรวม เลิก ปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้จะจัดทำแผนในตำบลและอำเภอที่นำร่องเป็นอันดับแรกและขยายผลไปสู่พื้นที่ที่เป็นพื้นที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ในกรณีที่โรงเรียนจำเป็นต้องเลิกอาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาเป็นศูนย์ปฐมนิเทศโรงเรียนที่สอนช่วงชั้นที่ 1 หรือแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

1.2 พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานที่ครอบคลุมพอเพียง ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน บุคลากรมีความรู้และเข้าใจถึงการใช้สื่อ ICT ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำ Best practice ในโรงเรียนที่ดำเนินการได้ผลแล้วมาเผยแพร่พร้อมทั้งตั้งศูนย์ ICT ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและศูนย์เครือข่ายโรงเรียน เพื่อบริการโรงเรียนขนาดเล็ก

1.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยจะพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถใช้เจ้าหน้าที่ธุรการร่วมกันเพื่อปฏิบัติงานธุรการ

งานข้อมูล งานพัสดุจัดซื้อจัดจ้างร่วมกัน ตลอดจนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการ ทรัพยากรอื่น ๆ ร่วมกันสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลให้สามารถรวมกลุ่มกับโรงเรียนอื่น เพื่อจะพัฒนาและนำระบบเทคโนโลยี การบริหารจัดการและสื่อสารมาใช้

1.4 สร้างแรงจูงใจแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กโดยการสร้างแรงจูงใจ ด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้นักครูเหล่านั้นมีกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น การพิจารณา ความดีความชอบ การนำผลงานการพัฒนาโรงเรียนมาประกอบการแต่งตั้งโยกย้ายและการปรับปรุง ตำแหน่งปรับระบบบริหารบุคลากร มาตรฐานอัตราค่าจ้างให้เหมาะสม

2. การพัฒนาระบบการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

2.1 พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยปรับ หลักสูตรที่เอื้อต่อการสอนคละชั้นเน้นการสอนแบบบูรณาการ การสอนคละชั้น

2.2 พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ให้มีศักยภาพเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพพร้อมที่จะดำเนินงานในโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผลิตและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน พัฒนา สื่อสำเร็จรูปที่สามารถพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและระบบคอมพิวเตอร์มาเสริมการเรียนการสอน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การหมุนเวียนครู

2.4 นิเทศ ติดตาม กำกับ โรงเรียนขนาดเล็กอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

2.5 วิจัย และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน มีแนวทางดังนี้

3.1 จัดทำมาตรฐานโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์

3.2 ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเพียงพอและเหมาะสม

3.3 จัดอัตราค่าลงครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอตามเกณฑ์แก้ปัญหาขาดแคลน ครูด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น สอนแบบบูรณาการเนื้อหาบูรณาการกลุ่มอายุ (คละชั้น) ครูเวียนสอน ครูฝึกสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3.4 พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ให้สามารถปฏิบัติงานได้ในสภาวะการณ์ที่ โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องทรัพยากร

3.5 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องเขียน แบบเรียน อาหารกลางวันการอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักเรียน กรณีที่มีการยุบรวม โรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมีความพร้อมในการเรียนจนจบการศึกษา

3.6 สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้เพียงพอที่จะจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา มีแนวทางดังนี้

4.1 พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.3 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กและรับโอนโรงเรียนบางส่วนเพื่อเปลี่ยนสภาพเป็นศูนย์เด็กปฐมวัยแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

4.4 เตรียมความพร้อมในการมีส่วนร่วมให้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงความจำเป็นของการมีส่วนร่วมการเข้าใจในบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วม

4.5 จัดให้มีระบบและกลไกในการระดมทรัพยากรที่จะเอื้อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนมีวิธีการระดมทรัพยากรที่เหมาะสมโปร่งใส มีแผนการดำเนินการที่ชัดเจนว่าจะนำทรัพยากรที่ได้ไปพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนในด้านใด ๆ บ้าง ผลประโยชน์ที่ผู้บริจาคจะได้รับ อาทิเช่น การลดหย่อนภาษี

4.6 วิจัยและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมจัดทำ Best practice การมีส่วนร่วมมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับรู้

จิราพร แสงมาศ (2554, หน้า 25) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษา เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาพิจารณาวางแผนปฏิบัติประจำปี โดยมุ่งเน้นให้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จตามธรรมนูญสถานศึกษา โดยมีเป้าหมาย จุดเน้นที่สำคัญ คือ คุณภาพของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะถูกกำหนดลงในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเกิดจากการนำข้อมูลสารสนเทศหรือผลจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน แต่ละตัวชี้วัดซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด จำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้มาวิเคราะห์ตัดสินใจ วางแผนกำหนดเป็นกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในแผนปฏิบัติการ

ประจำปี ดังนั้นยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ความต้องการความพร้อมและศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพหรือความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมายของสถานศึกษา สร้างทีมงาน และพัฒนาทีมงานให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

2. การพัฒนามาตรฐานของสถานศึกษา เป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้น การพัฒนามาตรฐานการศึกษาควรเกิดจากความเห็นพ้องต้องกันของคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทุกฝ่าย หลังจากทีสถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือองค์กรประเมินภายนอกหรือสถานศึกษานั้น ใจว่าผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแล้ว โดยมีข้อมูลสารสนเทศและหลักฐานต่าง ๆ ที่ชี้หรือแสดงว่าสถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้นสถานศึกษาจึงสามารถพัฒนามาตรฐานของตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้ ข้อมูลสารสนเทศจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละปีเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะชี้หรือแสดงหลักฐานร่องรอยความสำเร็จและความก้าวหน้าของสถานศึกษาอย่างชัดเจนว่าสามารถพัฒนาคุณภาพในแต่ละมาตรฐานประสบความสำเร็จอย่างไรและข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ยังแสดงจุดแข็ง จุดอ่อนให้สถานศึกษานำมาปรับปรุงตนเองและที่สำคัญคือ ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะต้องนำมาใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องการจะพัฒนา หรือยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นกว่ามาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปว่าการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยการร่วมมือร่วมพลังจากบุคลากรทุกฝ่าย โดยจำเป็นต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและเน้นจุดที่ควรพัฒนาอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริม และเป็นผู้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นวงจรการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปได้ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทภาระหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยั่งยืน

1.5 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 16-24) ได้อธิบายถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

1.5.1 คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียน คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารการคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยม ที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม มีนวัตกรรมการได้ให้ความหมายของคุณภาพของผู้เรียนไว้ดังนี้

ยุวดี แก้วสอน (2558, หน้า 6) ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตรคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวน 6 มาตรฐาน คือ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และ 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

จิระศักดิ์ แต่งผิว (2554, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนเก่งคนดีมีความสุข โดยคุณภาพการศึกษาแต่เดิมเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการวัดผลผลิตทางการศึกษา (Educational production function model : EPF Model) ซึ่ง UNESCO ได้กำหนดแนวคิดคุณภาพการศึกษาเชิงระบบ ประกอบด้วย 3 มิติที่สัมพันธ์กันคือ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) เกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรครู 2) กระบวนการ (Process) เกี่ยวกับคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอน การบริหาร และ 3) การจัดการผลผลิต (Output) เกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิต วัดในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียน ไว้ 2 ด้าน ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

1.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- 1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
 - 2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - 2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - 2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - 2.4 สุขภาวะทางร่างกาย

ผู้วิจัยสรุปว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามหลักสูตร

1.5.2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ เป็นการจ้ดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้นี้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของกระบวนการบริหารและการจัดการไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 22) กระบวนการการบริหารและการจัดการ หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการนี้สามารถแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันได้อย่างมีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่อง ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นสิ่งที่องค์กรต้องการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งทำได้โดยการให้บรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการการวางแผนจึงต้องอาศัยการกำหนดกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าพื้นฐานของการจัดการโดยทั่วไปเป็นงานของผู้บริหารการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติตามกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จและการประเมินกลยุทธ์ เพราะว่าการจัดการองค์การการจูงใจการจัดบุคคลเข้าทำงานและกิจกรรมควบคุมขึ้นกับการวางแผน กระบวนการวางแผนจะต้องประกอบด้วยผู้บริหารและพนักงานภายในองค์กร การวางแผนจะช่วยให้องค์กรกำหนดข้อดีจากโอกาสภายนอกและทำให้เกิดผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกต่ำสุด โดยต้องมองเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน เพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตการวางแผน ประกอบด้วย การพัฒนาภารกิจ (Mission)

การคาดคะเนเหตุการณ์ปัจจุบันเหตุการณ์อนาคตและแนวโน้มการกำหนดวัตถุประสงค์และการเลือกกลยุทธ์ที่ใช้ การวางแผนจะช่วยให้ธุรกิจปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของตลาดและสามารถกำหนดเป้าหมายได้การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นต้องการให้องค์กรติดตามในลักษณะเชิงรุก (Proactive) มากกว่าที่จะเป็นเชิงรับ (Reactive) องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะต้องควบคุมอนาคตขององค์กรมากกว่าที่จะรอรับผลจากอิทธิพลสภาพแวดล้อมภายนอกและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นการตัดสินใจ (Decision making) ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน การปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็นเพราะว่าการเปลี่ยนแปลงของตลาด เศรษฐกิจและคู่แข่งทั่วโลกจุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ดีของธุรกิจคือการวางแผนที่เหมาะสม เห็นผลได้จริง ยืดหยุ่น มีประสิทธิผลและทรงประสิทธิภาพ

2. การจัดการองค์กร (Organizing) จุดมุ่งหมายของการจัดการองค์กรคือ การใช้ความพยายามทุกกรณี โดยการกำหนดงานและความสำคัญของอำนาจหน้าที่การจัดการองค์กร หมายถึง การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการทำและผู้ที่ทำรายงานมีตัวอย่างในประวัติศาสตร์ของธุรกิจที่มีการจัดองค์กรที่ดีสามารถประสบความสำเร็จในการแข่งขันและสามารถเอาชนะคู่แข่งได้ธุรกิจที่มีการจัดองค์กรที่ดีสามารถจูงใจผู้บริหารและพนักงานให้มองเห็นความสำคัญของความสำเร็จขององค์กร การกำหนดลักษณะเฉพาะของงาน (Work specialization) โดยการแบ่งงานประกอบด้วยงานที่กำหนดออกมาเป็นแผนกการจัดแผนกและการมอบอำนาจหน้าที่ (Delegating authority) การแยกงานออกเป็นงานย่อยตามการพัฒนารายละเอียดของงาน (Job description) และคุณสมบัติของงาน (Job specification) เครื่องมือเหล่านี้มีความชัดเจนสำหรับผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งต้องการทราบลักษณะของงาน การกำหนดแผนกในโครงสร้างขององค์กร (Organization structure) ขนาดของการควบคุม (Span of control) และสายการบังคับบัญชา (Chain of command) การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ต้องการการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง เพราะตำแหน่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นหรือลดลงหรือรวมกัน โครงสร้างองค์กรจะต้องระบุถึงวิธีการใช้ทรัพยากรและวิธีการ ซึ่งวัตถุประสงค์มีการกำหนดขึ้นในธุรกิจการสนับสนุนทรัพยากรและกำหนดวัตถุประสงค์ตามสภาพทางภูมิศาสตร์จะแตกต่างจากโครงสร้างด้านผลิตภัณฑ์หรือลูกค้า

3. การนำ หรือการสั่งการ (Leading/Directing) เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจถ่องแท้ได้ยากการนำ หรือการสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป อาทิภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารการจูงใจการติดต่อสื่อสารในองค์กรและการทำงานเป็นทีม เป็นต้น หน้าที่ในการนำหรือสั่งการนี้ มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน้าที่อื่น เพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทของผู้สั่งการอย่างมีคุณภาพ ถ้าไม่เช่นนั้น แผนงานที่วางไว้ตลอดจนทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้อาจไม่เกิด

ประสิทธิผล ถ้าผู้บริหารดำเนินกิจกรรมด้านการสั่งการไม่ดีพอ ดังนั้นการสั่งการจึงเป็นเรื่องของ ความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์และความสามารถที่จะชักจูงให้พนักงานร่วมกันปฏิบัติงานไป ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้องค์กรประสบความสำเร็จตามต้องการ

4. การควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรถือว่าเป็นกระบวนการ ตรวจสอบ หรือติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของพนักงานเพื่อรักษาให้ องค์กรดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ในเวลาที่ กำหนดไว้หรือทรัพยากรหรือธุรกิจที่ประสบความล้มเหลวอาจเกิดจากการขาดการควบคุม หรือมีการ ควบคุมที่ไร้ประสิทธิภาพ และหลายแห่งเกิดจากความไม่ใส่ใจในเรื่องของการควบคุม ละเลย เพิกเฉย หรือในทางกลับกัน คือ มีการควบคุมมากจนเกิดความผิดพลาดขององค์กรเองการควบคุม จึงเป็นหน้าที่หลักทางการบริหารที่มีความสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการทางการบริหาร

กฤษ เพิ่มทันจิตต์ (2552, หน้า 4-5) กล่าวว่า ในการบริหารงานท่ามกลางภูมิทัศน์ของ การแข่งขัน ใหม่หน้าที่ของการบริหารตาม POLC ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ที่ต้องการบรรลุผล หรือ สัมฤทธิ์ผล และการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมที่จำเป็นต่อการบรรลุ จุดมุ่งหมายดังกล่าวการวางแผนก็จะครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ SWOT การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทางขององค์กรการกำหนดทางเลือกของการบริหาร

2. การจัดองค์การ (Organization) เดิมมีความหมายว่า เป็นการจัดสรรคนทั้งในแนวราบ และแนวดิ่งแต่ความหมายใหม่คือต้องสร้างองค์การให้มีลักษณะพลวัต (Building a dynamic organization) โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ในการบริหาร กำหนดความรับผิดชอบระหว่าง ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา องค์การที่มีลักษณะเป็นพลวัตจะให้ความสำคัญกับคนมากที่สุด ผู้บริหาร จะต้องสามารถดึงดูดหรือล่อใจคนเข้าสู่องค์กรและรักษาค้นไว้ เพื่อน ความคิด หรือทุนปัญญาไป ใช้ประโยชน์

3. การนำ (Leadership) ความหมายใหม่คือการระดมกำลังคน (Mobilizing people) ซึ่งไม่ได้ หมายถึง การวางแผนจากระดับสูงแต่การนำ คือการที่ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถ ในการระดมกำลังคนให้สามารถใช้ความสามารถและสมองให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผู้นำจะต้อง มีการสื่อสารที่มีประสิทธิผล มีการกำหนดทิศทางการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารกับบุคลากร

4. การควบคุม (Control) หมายถึง การเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง (Learning and changing) ในการบริหารจะประกอบด้วยกิจกรรมง่าย ๆ 2 อย่าง คือ การคิดและการทำและมีบุคคล สำคัญสองกลุ่ม คือ ผู้คิด (Thinker) และผู้ทำ (Doer) เดิมนักวิชาการบอกว่า การบริหารการวางแผน มีความสำคัญมากที่สุด ถูกครอบไปทุกกระบวนการบริหารแต่สมัยใหม่เห็นว่าหากปราศจาก

การควบคุมที่ดี การวางแผน การจัดองค์การและการนำก็จะสำเร็จไม่ได้เช่นกัน การควบคุมประกอบไปด้วยกิจกรรมการตรวจสอบ การตรวจงาน การประเมินผลการควบคุมเกี่ยวกับการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลง การควบคุมจะลดความสูญเสียในองค์การ การควบคุมจะเริ่มตั้งแต่แบ่งเป็นกระบวนการ ปัจจัยนำเข้า ควบคุมสินค้าและบริการ หรือวิธีควบคุมแบบ Balance scorecard การควบคุมพฤติกรรม การควบคุมสต็อกและการจัดส่ง

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2553, หน้า 3) กล่าวว่า ในปัจจุบันนักวิชาการด้านการจัดการได้สรุปขั้นตอนของการจัดการเหลือเพียง 4 ประการ สำหรับกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) หรือเรียกว่า POLC มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน การดำเนินงานของทั้งองค์การภาครัฐและเอกชนในปัจจุบันได้นำหลักการจัดการมาปฏิบัติใช้ในการดำเนินงานอย่างเห็นได้ชัด โดยหลักการแรกจะทุกองค์การนำมาใช้เพื่อความก้าวหน้าในอนาคตขององค์การ คือ การวางแผน กล่าวได้ว่าการวางแผนเป็นหน้าที่สำคัญ และเป็นหน้าที่แรกในการจัดการ เนื่องจากผลที่จะได้รับจากการทำงานที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับความชัดเจน และรายละเอียดที่รัดกุมของแผนงานในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางองค์การได้เป็นอย่างดี

2. การจัดองค์การ เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการวางแผนซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นความพยายามขององค์การที่ต้องการมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านการบริหารงาน โดยมุ่งเน้นด้านการจัดกระบวนการภายในองค์การ ทั้งโครงสร้างองค์การการกระจายอำนาจ และการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนำหรือการสั่งการ เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงาน และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้หรือสั่งการหรือการอำนวยการ (Directing) ซึ่งทั้งนี้สามารถใช้แทนกันได้เพราะการนำ การสั่งการ หรือการอำนวยการ ล้วนเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องใช้อำนาจหน้าที่ในการมอบหมายและสั่งการให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

4. การควบคุม เป็นหน้าที่หลักในการจัดการระบบงานและระบบคนตั้งแต่เริ่มการวางแผน โดยมีการวินิจฉัย และการตรวจสอบการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้วางไว้ หากพบว่าเป็นไปตามที่กำหนด ก็สามารถทำการปรับเปลี่ยนวิธีการให้สามารถดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยหวังผลสำเร็จของงานตามแผนที่วางไว้เป็นสำคัญในขั้นตอนนี้รวมถึง

การสรรหา คัดเลือกพนักงานที่มีคุณสมบัติตรงตามตำแหน่งงานการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผล การปฏิบัติงาน ทั้งในด้านบุคลากรการเงิน และผลของงาน

ผู้วิจัยจึงสรุปว่า สถานศึกษามีการกำหนดวิธีปฏิบัติงานสภาพและปัญหาไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย มีการจัดวางบุคลากร อำนาจหน้าที่ การจัดการทรัพยากร ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประสานความร่วมมือในสถานศึกษา การดำเนินงานตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของว่าต่อสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานของการจัดการศึกษา

1.5.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5.3.1 การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัจจุบันสังคมไทยมีกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก จนส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์หลายรูปแบบขึ้นในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นยังส่งผลให้เกิดกระแสเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาขึ้นเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศอย่างแท้จริง เป้าหมายของการจัดการศึกษาจะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ประเทศชาติโดยรวม มุ่งสร้างคนหรือผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล

1.5.3.2 ความหมายการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้หลากหลาย

วิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือ พหุปัญญา รวมทั้งเน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

พิมพ์พันธุ์ เศษะคุปต์, 2550 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดลักษณะกระบวนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ประการ คือ

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดสร้างสรรค์
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วย

ตนเอง

4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. ฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรีศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อ

กลุ่มร่วมกัน

8. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการเรียน
9. ประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

จากรายงานการวิจัยของทักษิณา เครือหงส์ (2551, หน้า 12) ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้สอนที่ใช้หลักการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ รู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา โดยการศึกษาข้อมูล พระราชบัญญัติการศึกษา ตำราเอกสารหลักสูตร หลักสูตรสาขาวิชา ลักษณะรายวิชาจัดทำแผนการสอนและเอกสารประกอบการสอน

2. ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้หลักการ วิเคราะห์ผู้เรียน เช่น วิเคราะห์จากรูปแบบการเรียนรู้ความภูมิใจตนเอง เจตคติต่อวิชา ความคาดหวังในการเรียน ใช้แบบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน (Pretest) ก่อนเรียน วัดผลการเรียนของผู้เรียนเป็นราย หน่วยและมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน

3. ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น การบูรณาการเนื้อหา การจัดการเรียนรู้เพื่อชี้แนะการรู้คิด

4. ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนของตนเองและผู้เรียน เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการหาความจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มอบหมายให้นักศึกษา ค้นคว้า และนำมา อภิปรายในชั้นเรียน ฝึกการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลข้อมูล และจัดทำรายงานพัฒนาและใช้สื่อการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน เช่น มอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่ม ประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานที่มอบหมายในระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียน

6. ครูผู้สอนมีการนำผลประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพในการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน อาจทำได้โดย

6.1 ให้นักเรียนศึกษาทเรียนนอกเวลาแล้วนำเสนอรายงานหน้าชั้น (Presentation)

6.2 มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วทำรายงาน (Report)

6.3 ให้นักศึกษาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแทนการถาม-ตอบ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551ก, หน้า 26-29) ได้ให้แนวทางในการพิจารณา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนสามารถใช้วิธีการใด ๆ ก็ได้ที่เป็นวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลาย ๆ วิธีในการสอนในครั้งหนึ่ง ๆ ดังเช่น วิธีการอภิปราย วิธีการค้นพบ วิธีสืบสอบแบบแนะนำ วิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์ วิธีสอนแบบเน้นปัญหา วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนแบบเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีสืบสอบแบบไม่มีการแนะนำ วิธีอริยสัจสี่ กรณีศึกษาทักษะกระบวนการ 9 ขั้น วิธีใช้สถานการณ์จำลอง วิธีการเชื่อมโยงมโนทัศน์ วิธีสอนกลุ่มสัมพันธ์ วิธีการเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีตัวบ่งชี้ที่จะใช้เป็นแนวทางในการประเมินได้ว่า ได้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือไม่ โดยประเมินจากผู้สอนเมื่อเขียนแผนการสอน และเมื่อนำแผนการสอนไปใช้ในห้องเรียนและประเมินจากผู้เรียนจากพฤติกรรม การเรียนทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ยังมีระดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด เกณฑ์ที่ใช้ประเมินคือสังเกตว่านักเรียนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามถ้านักเรียนมีส่วนร่วมสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง จากสิ่งที่ผู้เรียนต้องการรู้ ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีบทบาทมากที่สุด แต่ผู้สอนมีบทบาทน้อยลงในทางตรงกันข้ามถ้าผู้สอนมีบทบาท กำหนดหัวเรื่อง กิจกรรม รวมทั้งสื่อ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ในลักษณะนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจมีบทบาทเท่า ๆ กัน ซึ่งก็ยังจัดเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น กันแต่อยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงอาจเริ่มต้นฝึกให้ผู้เรียนเริ่มมีบทบาทในการเรียนรู้จากระดับน้อยจนมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนมีบทบาทในการสอน

น้อยลงตามลำดับไปด้วย ตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพิจารณาทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาผู้สอน

1. ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่เอง (Construction of the new knowledge)
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ (Process skills) คือ กระบวนการคิด (Thinking process) กระบวนการกลุ่ม (Group process) และสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) คือ มีส่วนทั้งด้านปัญญา กาย อารมณ์และสังคม รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับทั้งสิ่งมีชีวิตและกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น หนังสือ สถานที่ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น
4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจเพื่อให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข (Happy learning)
5. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะ กระบวนการ จิตความสามารถศักยภาพของผู้เรียน และผลผลิตจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment)
6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (Application)
7. ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้จัดประสบการณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางสร้างความรู้ด้วยตนเอง คือผู้สอนที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกนั้นมีบทบาทดังนี้
 - 7.1 เป็นผู้นำเสนอ (Presenter)
 - 7.2 เป็นผู้สังเกต (Observer)
 - 7.3 เป็นผู้ถาม (Asker)
 - 7.4 เป็นผู้ให้การเสริมแรง (Reinforce)
 - 7.5 เป็นผู้แนะนำ (Director)
 - 7.6 เป็นผู้สะท้อนความคิด (Reflector)
 - 7.7 เป็นผู้จัดบรรยากาศ (Atmosphere Organizer)
 - 7.8 เป็นผู้จัดระเบียบ (Organizer)
 - 7.9 เป็นผู้แนะแนว (Guide)
 - 7.10 เป็นผู้ประเมิน (Evaluator)
 - 7.11 เป็นผู้ให้คำชื่นชม (Appraiser)
 - 7.12 เป็นผู้กำกับ (Coach)

เมื่อพิจารณาผู้เรียน

1. ผู้เรียนสร้างความรู้ (Construction) รวมทั้งสร้างสิ่งประดิษฐ์ด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ (Process skills) คือ กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มสร้างความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) และมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction)
4. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข (Happy learning)
5. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ (Application)

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2551ข, หน้า 17-18) มีวิธีการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งควรกำหนดให้ครบทั้งด้านความรู้ (K) กระบวนการ (P) และเจตคติ (A)
2. กำหนดเนื้อหา/สาระให้สอดคล้องหรือลือไปกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์สาระที่ระบุอาจเป็นข้อเท็จจริง (Fact) มโนทัศน์ (Concept) คำนิยาม / คำจำกัดความ (Definition) หลักการ (Principle) กฎ (Law) และทฤษฎี (Theory)
3. กำหนดยุทธศาสตร์การสอนว่า ต้องการใช้หรือเน้นทฤษฎีการเรียนรู้หลักการเรียนรู้ หรือ แนวคิดใด ๆ ที่พิจารณาแล้วเหมาะสมกับเนื้อหา เหมาะสมกับความสามารถผู้เรียน รวมทั้งบริบทของ แหล่งที่จัดการเรียนการสอน อาจจัดการเรียนการสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลางบ้าง สื่อเป็นศูนย์กลางบ้าง และพยายามจัดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นให้เป็นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเป็นหลัก จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีสอนต่าง ๆ เทคนิคการสอน หรือใช้แบบ ผสมผสานด้วยหลากหลายวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท นอกจากนี้ครูยังต้องเตรียมรวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนไปสืบค้นเพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่
4. กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ด้วยหลากหลายวิธี กำหนดเครื่องมือผู้วัด เป็นการวัดผลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1.6 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แนวทางในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 42 ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้อเป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วย สมอง ด้วยกาย และด้วยใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติจริง สามารถทำงานเป็นทีมได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 7) และตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดหลักการ ข้อ 3 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นี้เองทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้น และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก็เป็นประเด็นสำคัญ ประเด็นหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตาม ต้องการอย่างได้ผล (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542, หน้า 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 79) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ท้าทาย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ลำติ รักสุทธิ (2544, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 22-24 โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์ กิจกรรมทางการศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง ครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้บอกให้ความรู้อย่างเดียวเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก คอยช่วยเหลือแนะนำ รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียน

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544, หน้า 5) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

บวร เทศารินทร์ (2561, เว็บไซต์) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ ดังนี้การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ ใครก็ตามที่เป็นคนสำคัญของเรา เราย่อมมีความรัก ความปรารถนาดีให้แก่เขา จะคิดจะทำอะไร ก็มักจะคิดถึงเขาก่อนคนอื่น และคิดถึงประโยชน์ที่เขาควรจะได้รับ

ขจรศักดิ์ สีเสน (2545, หน้า 17) ให้ความหมายว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เรียนรู้ วิธีเรียน รู้วิธีวิเคราะห์สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ค้นพบเองจากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติและใฝ่ใจที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีกระบวนการเรียน การวัดผลประเมินผลที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

ผู้วิจัยสรุปว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ หมายถึง แนวการจัดการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่สร้างกระบวนการทางการคิด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้หลากหลายวิธีการสอนหลากหลายแหล่งความรู้สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือพหุปัญญา รวมทั้ง เน้นการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี และมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

2.1 ความสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน ลงมา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 45) ลักษณะความสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็ก มีความสำคัญ ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่อยู่และใกล้ชิดชุมชน นักเรียนไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนไกลมากนักไม่ต้องเสี่ยงกับภัยการจราจรและพ่อแม่สามารถร่วมดูแลอย่างใกล้ชิดได้
2. โรงเรียนขนาดเล็กมีขนาดและจำนวนเด็กพอเหมาะ สามารถเน้นในเชิงคุณภาพได้ไม่ยากนัก

3. โรงเรียนขนาดเล็กนั้น ท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมบริหารจัดการ สนับสนุนและกำหนดหลักสูตรที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

สเตซี (Stacy, 2001, pp. 267-299) กล่าวถึงโรงเรียนขนาดเล็กว่ามีลักษณะที่ดีดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กให้ความรู้สึกผูกพัน (Small schools nurture a sense of belonging) โรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน การศึกษาพบว่านักเรียนที่อยู่ในความดูแลของโรงเรียนขนาดเล็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี (Parent and neighbors are often sidelined as well) ผู้ปกครองและชุมชนจะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียน และบอกถึงความต้องการของนักเรียนในเรื่องการศึกษา

วัตถก ตั้งคณารักษ์ (2548, หน้า 7) ได้กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีความสำคัญดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กเป็น โรงเรียนที่อยู่ใกล้ชุมชน นักเรียนไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนไกล ไม่ต้องเสี่ยงกับภัยจรจร ซึ่งพ่อแม่สามารถดูแลได้อย่างใกล้ชิด

2. โรงเรียนขนาดเล็กมีขนาดและจำนวนนักเรียนพอเหมาะ สามารถเน้นในเชิงคุณภาพได้ไม่ยาก

3. โรงเรียนขนาดเล็ก ท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมบริหารจัดการ สนับสนุนและกำหนดหลักสูตรที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

2.2 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดการและการบริหารงานทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคลากร งบประมาณ การบริหารทั่วไป ต้องคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนเป็นหลักตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสร้างความเข้มแข็งและยกระดับคุณภาพสู่การศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กให้สูงขึ้นในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและด้านคุณภาพนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กไว้ คือ บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก การรวมโรงเรียนขนาดเล็ก การยุบ หรือการเลิกล้มโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวได้คำนึงถึง ผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพ และรูปแบบการดำเนินงาน จะมุ่งไปที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตาม

ศักยภาพ เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ และมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดด้วยเรียน

2.3 ปัญหาสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2555, หน้า 21) กล่าวถึง ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 60 คน มีจำนวน เกือบ 8,992 โรงเรียน และ ที่มีนักเรียนน้อยกว่า 40 คน จำนวน 2,799 โรงเรียน โดยกล่าวว่าโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ มีปัญหา ที่สำคัญหลายประการคือ 1) งบประมาณไม่พอเพียงสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะ โรงเรียนจะได้รับงบประมาณตามจำนวนหัวของนักเรียน 2) จำนวนครูไม่ครบชั้นและ ไม่ครบสาระวิชาตามหลักสูตร ปัจจุบันครูระดับประถมศึกษาทั้งระบบก็อยู่ในสภาวะขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็กจึงได้รับอัตราครูตามสัดส่วนของนักเรียนเท่านั้น โดยมีได้คำนึงถึงจำนวนชั้นและจำนวนสาระวิชาที่มีในหลักสูตรแต่อย่างใด 3) นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเช่นคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ และขาดแคลนครูที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว และโรงเรียนบางส่วนอยู่ในถิ่นทุรกันดารที่ไม่มีไฟฟ้าเข้าถึง การแก้ปัญหาอาจมีการจัดตั้งโรงเรียนประจำโดยใช้แบบที่ได้ผล ในปัจจุบันแล้วนำมาปรับเป็นต้นแบบการจัดตั้งโรงเรียนประจำของรัฐในพื้นที่มีปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ โรงเรียนประจำจะมีลักษณะพิเศษหลายประการ เพราะเด็กต้องอยู่ในโรงเรียนกับครูทั้งวันทั้งคืนเด็ก จะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูอย่างใกล้ชิด ทั้งในเวลารับประทานอาหาร การเล่นเกมในช่วงเย็นและการทำการบ้าน และทบทวนความรู้หลังอาหารเย็นนักเรียนจะถูกฝึกฝนให้เป็นคน มีวินัยมีความรับผิดชอบ เป็นผู้ยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติ ระบบโรงเรียนประจำจะเสริม สร้างให้กระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอม กล่อมเกล่าให้เด็กมีค่านิยมที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สุริยา พ้องเสนาะ (2558, เว็บไซต์) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาอย่างน้อย 3 ประการ ซึ่งส่งผลทำให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ 2) เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาล โดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่แล้วในสถานะที่เสียเปรียบ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็ก ขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง เพราะการเข้าถึงเทคโนโลยี เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เด็กรุ่นใหม่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ บุคลากรในสถานศึกษาก็จำเป็นต้อง

เป็นคนที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเอง ขณะเดียวกันยังจะต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย

ปัญหาทั้ง 3 ประการนี้ เป็นปัญหาในด้านทรัพยากรทางการศึกษาทั้งด้าน บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์และเทคโนโลยี ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นที่รับรู้กันทุกระดับตั้งแต่ระดับ นโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ กระทรวงศึกษาธิการเองพยายามอย่างยิ่งที่จะขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอัตราครู แต่ติดประเด็นปัญหาที่มีการกล่าวกันว่ากระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อให้จำนวน โรงเรียนมีความเหมาะสมกับครูและนักเรียน โดยยกตัวเลขจำนวนครูและจำนวนนักเรียนว่าในภาพรวมของประเทศ หากพิจารณาโดยยึดเกณฑ์ของธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ที่กำหนดว่าครู 1 คน รับผิดชอบ นักเรียน 25 คน หากยึดเกณฑ์นี้ถือว่าประเทศไทย มีจำนวนครูเกินเกณฑ์ เนื่องจากปัจจุบันอัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน โดยภาพรวมของประเทศไทย ประมาณ 1 ต่อ 19 นั่นคือครู 1 คน รับผิดชอบนักเรียน ไม่ถึง 20 คน ดังนั้นโอกาสที่จะได้รับอัตรากำลังครูเพิ่มขึ้นคงเป็นหนทางที่เป็นไปไม่ได้

ไกรยส ภัทราวาท (2562, เว็บไซต์) กล่าวว่า โจทย์ของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโจทย์ที่มีความซับซ้อนและถือ เป็นโจทย์สำคัญในการแก้ไข ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (ก.ส.ศ.) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อตีโจทย์โรงเรียนขนาดเล็กให้เห็นภาพและแนวทางการปฏิรูปเชิงระบบที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนกระบวนการวิจัยเชิงระบบ ที่นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายโดยใช้กระบวนการ วิจัย เชิงระบบ เพื่อกำหนดโจทย์การทำงานที่นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อการปฏิรูปความเสมอภาคทางการศึกษาของโรงเรียนให้สามารถยืนหยัดต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กเยาวชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวย่อย คือ 1) การแก้ปัญหาด้วยข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์โดย ก.ส.ศ. ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (Information system for equitable education : ISEE) ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ช่วยให้ทุกคนเห็นสภาพปัญหาที่แท้จริง 2) การจัดสรรทรัพยากรด้วยหลักความเสมอภาค (Equity-based budgeting) เพื่อค้นหาโรงเรียนที่ต้องรักษาไว้ (Protected school) ปัจจุบัน โรงเรียนกลุ่มนี้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนใหญ่ด้วยสูตรการจัดสรรเงินงบประมาณแบบเดียวกับโรงเรียนปกติทั่วไปในประเทศไทย ตามสูตรการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ เงิน อุดหนุนรายหัวและงบเรียนฟรี 15 ปี ที่แปรผัน ตามจำนวนนักเรียนและระดับการศึกษา โดยมีงบประมาณ เพิ่มเติมให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก 3) นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ด้วยสภาพความจำเป็นพิเศษทั้ง ข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรบุคคลและความด้อยโอกาส

ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน ให้แก่เด็กเยาวชนในโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องอาศัยนวัตกรรมในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคให้โอกาสทางการศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัญหาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านมาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ ประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจึงทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่าย ต่อนักเรียน 1 คนสูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ประกอบกับการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ไปรับจ้างต่างพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง 2) ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและไม่เต็มความสามารถเพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ทั้งจากของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย 3) ปัญหาด้านพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนในการจัดระบบประมาณให้โรงเรียนที่ผ่านมาใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับ จัดสรรงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่าชำรุดทรุดโทรม โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองชุมชนได้มากนัก เนื่องจากมีฐานะยากจน สำหรับตัวบ่อนด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ผ่านมานั้นแม้ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการร่วมกับทางโรงเรียนในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากนับรวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกด้วยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือเอกชน ก็ตามยังมีน้อยมากหรือไม่มีเลยใน บางพื้นที่ชุมชนผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน และการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 56)

3. บริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 222/242 หมู่ 6 ถนนอยุธยา-อ่างทอง ตำบลลุ่มพลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ว่าด้วยการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีพื้นที่รับผิดชอบ 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอภาชี อำเภอมหาราช อำเภอวังน้อย และอำเภออุทัย

ข้อมูลพื้นฐาน

1. จำนวนสถานศึกษา 180 โรงเรียน
2. ขนาดโรงเรียน 4 ขนาด แบ่งเป็น
 - 2.1 ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) จำนวน 75 โรงเรียน นักเรียน 675 คน ห้องเรียน 175 ห้อง
 - 2.2 ขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน) จำนวน 90 โรงเรียน นักเรียน 20,931 คน ห้องเรียน 956 ห้อง
 - 2.3 ขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1,500 คน) จำนวน 7 โรงเรียน นักเรียน 3,872 คน ห้องเรียน 122 ห้อง
 - 2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียนมากกว่า 1,500 คน) จำนวน 3 โรงเรียน นักเรียน 5,984 คน ห้องเรียน 165 ห้อง
3. จำนวนนักเรียน แบ่งช่วงชั้น
 - 3.1 ก่อนประถม 7,985 คน 454 ห้องเรียน
 - 3.2 ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) 11,834 คน 630 ห้องเรียน
 - 3.3 ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) 11,956 คน 628 ห้องเรียน
 - 3.4 ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) 4,960 คน 200 ห้องเรียน
 - 3.5 ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4) 163 คน 6 ห้องเรียน
4. จำนวนนักเรียน 36,898 คน ห้องเรียน 1,918 ห้อง
 - 4.1 ระดับก่อนประถมศึกษา 7,985 คน 430 ห้องเรียน
 - 4.2 ระดับประถมศึกษา 23,790 คน 1,258 ห้องเรียน
 - 4.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4,960 คน 200 ห้องเรียน
 - 4.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 163 คน 6 ห้องเรียน
5. บุคลากรระดับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ทั้งหมด 2,015 คน
6. หน่วยงานภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งหน่วยงานภายในดังนี้

- 6.1 กลุ่มอำนวยการ
- 6.2 กลุ่มนโยบายและแผน
- 6.3 กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 6.4 กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 6.5 กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 6.6 กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6.7 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 6.8 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 6.9 หน่วยตรวจสอบภายใน
- 6.10 กลุ่มกฎหมายและคดี

3.1 ทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยาเขต 1

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ทั้งนี้ รัฐบาลต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับซึ่งรัฐบาลต้องดำเนินการกำกับติดตามและส่งเสริมให้การจัดการศึกษาทุกระดับเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล โดยคำนึงถึงสิทธิ โอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

ในการนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ได้นำมาพระบรมราโชบายของในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านการศึกษามาเป็นหลักยึดในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ประกอบกับได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-พ.ศ. 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2579 นโยบายรัฐบาล 12 ด้าน นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2564) และแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2562-พ.ศ. 2565) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

วิสัยทัศน์ (Vision) สร้างคุณภาพประชากรวัยเรียน สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals : SDGs)
7. ปรับสมคูลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

ค่านิยม (Value) บริหารงานโปร่งใส เต็มใจให้บริการ ทำงานให้เป็นระบบ

เป้าหมาย (Goal)

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์สุจริต มีขยัน อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม
2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ
3. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมือง

พลโลกที่ดี (Global citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals : SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการขับเคลื่อน คุณภาพการศึกษา

3.2 บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ขนาดเล็ก (นักเรียน 1-120 คน) 75 โรงเรียน นักเรียน 675 คน ห้องเรียน 175 ห้อง โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีคุณภาพและมาตรฐานต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เนื่องจากพื้นฐานอยู่บนความขาดแคลน ทั้งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ขาดแคลนครูทั้งปริมาณและคุณภาพ ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากชุมชน บางแห่งตั้งอยู่เขตชนบท จึงมีความเสียเปรียบด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความไม่เสมอภาคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน 2) รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร 3) รูปแบบความร่วมมือจากชุมชน 4) รูปแบบการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพ 5) รูปแบบโรงเรียนเครือข่าย 6) รูปแบบการผสมผสานด้วยวิธีการหลากหลาย 7) รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมนั้น โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้มีการจัดวางรูปแบบการดำเนินงานใน 7 รูปแบบ คือ 1) โรงเรียนเรียนรวมกับโรงเรียนเรียนหลัก 2) โรงเรียนเรียนรวมตามระดับช่วงชั้น 3) โรงเรียนสอนตามปกติ 4) โรงเรียนศูนย์บริการสื่อ 5) การให้การ

บริการรถหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ 6) การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV และ DLIT และ 7) ครูช่วยสอนหมุนเวียน

สถานศึกษาหลายแห่งมีรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นตนเอง เช่น โรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอยะหา จังหวัด นครศรีธรรมราช มี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการหมุนเวียนครู เป็นการหมุนเวียนครูสอนในสาขาขาดแคลนโดยจัดโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจนประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก คณะกรรมการประสานงาน คือ ครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งกรรมการทั้งสองคณะจะต้องจัดระบบการบริหารงานให้ชัดเจนในการหมุนเวียนครู

2. รูปแบบเครือข่ายประถมศึกษาจุฬาภรณ์ เป็นการสร้างรูปแบบเครือข่ายโดยเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ ให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้บริหารกลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ ผู้อำนวยการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้อำนวยการฝ่ายธุรการสารสนเทศ ผู้อำนวยการฝ่ายประมว้ย จำนวน 11 ตำแหน่ง และแบ่งศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 3 ศูนย์ โดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์การเดินทางของนักเรียน จัดรถรับส่งนักเรียนหรือค่าพาหนะให้นักเรียน ระดมครูจำแนกตามกลุ่มสาระเป็นหนึ่งเดียวและเป็นเอกภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าบางแห่งมีการจัดการศึกษาแบบศูนย์เรียนรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีการตั้งโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งเป็นที่ตั้งศูนย์เรียนรวม ปรับงานทั้ง 4 งานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท คือ

2.1 งานวิชาการ ดำเนินการหลอมรวมหลักสูตรสถานศึกษาใช้ร่วมกัน จัดเวลาเรียน สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 6 ชั่วโมง จัดครูเข้าสอนตามความถนัดและความสนใจ จัดชั้นเรียนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

2.2 งานงบประมาณ ในส่วนที่ได้รับเงินสนับสนุนในนามของศูนย์เรียนรวมโรงเรียน จะมอบหมายให้โรงเรียนที่รับผิดชอบดูแลและเป็นผู้ดำเนินการ

2.3 งานบุคคล แบ่งงานมอบหมายให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบ ส่วนการกำหนดอัตรา ตำแหน่ง การย้าย การพิจารณาความดีความชอบเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเดิม

2.4 งานบริหารทั่วไป ดูแลด้านระเบียบวินัย อาหารกลางวัน พนการศึกษา บริการรถรับส่งนักเรียน ประกันชีวิตนักเรียน ดูแลอาคารสถานที่ และจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์เรียนรวมกับชุมชน

ดังนั้นในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก ตามรูปแบบที่กำหนด ได้ส่งผลให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ

โรงเรียนขนาดเล็กสู่โรงเรียนคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของความขาดแคลนในโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถพัฒนาองค์ความรู้ของครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3.3 การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่

ตามทัศนะของผู้เขียน ขอเสนอแนวคิด “รูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่” ในจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการมาขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา ปรับปรุงจากแนวคิดของ Senior ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การวินิจฉัยสภาพปัจจุบัน โดยใช้เทคนิคการ SWOT โดยวิเคราะห์ PETS มาประยุกต์ใช้ เพื่อศึกษาว่ากระแสการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ความคาดหวังของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพแนวใหม่ เป็นภาพอนาคตร่วมกัน ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน (บวร)

ขั้นที่ 3 สร้างความยึดมั่นต่อวิสัยทัศน์และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพแนวใหม่ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร ประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ขั้นที่ 4 พัฒนาแผนปฏิบัติการร่วมกันทุกภาคส่วน (บ้าน วัด โรงเรียน) โดยจะต้องตอบคำถามว่า จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงอะไรเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ใครคือผู้นำการเปลี่ยนแปลง วิธีแทรกเสริมคืออะไร ต้องใช้อย่างไร และได้มาจากไหน ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันในเรื่องใดบ้าง

ขั้นที่ 5 ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ในขั้นนี้ต้องใช้วิธีแทรกเสริมหลาย ๆ วิธีมาเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทุกภาคส่วน (บวร) โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการพัฒนาในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นนี้มุ่งนำแนวคิด 1) บริบทด้านการพัฒนาโรงเรียน 2) แนวคิดความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กแนวทางใหม่ที่มีหน่วยการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน ประกอบด้วย ผู้ปกครองที่ศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย(กศน.) และนักเรียนที่เรียนในระบบ (สพฐ.)

ขั้นที่ 6 การประเมินและเพิ่มระดับการเปลี่ยนแปลง เป็นการเปรียบเทียบระหว่างสภาพปัจจุบันกับภาพอนาคตว่ายังปรากฏช่องว่างอยู่หรือไม่ หากไม่ปรากฏหรือปรากฏน้อยก็ต้องเพิ่มระดับการเปลี่ยนแปลงให้มากขึ้นในวงรอบต่อไป

จากศึกษาพบว่าการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กแนวใหม่ ผู้นำต้องกล้าคิดนอกกรอบ เปลี่ยนแนวคิดใหม่ มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีการทำงานเป็นทีม มีเครือข่ายในการทำงาน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับชุมชนหรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น อาจต้องใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพราะมีครูไม่ครบชั้น หรืออาจจัดการการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย สามารถประสานสืบทอดร่วมกับบ้าน วัด โรงเรียน จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการขับเคลื่อนในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างทางเลือกในการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่ กล่าวโดยสรุปคือ 1) สร้างจุดเด่น 2) เน้นเครือข่าย 3) ใช้ ICT 4) มีแหล่งเรียนรู้ 5) บูรณาการ 6) ประสานสืบทอด 7) คิดนอกกรอบ โดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการในรูปแบบ PDCA และในฐานะผู้เขียนเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

คุณทรี พิฎณกม (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 276 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและการนิเทศการศึกษา

ณรงค์ โตแหยม (2551, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในกิจกรรมโดยบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระด้านครูผู้สอน ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยให้รางวัลในโอกาสอันควร การให้ความเป็นธรรม สร้างบรรยากาศในการเรียนหรือกิจกรรมและส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ควรการจัด ชมรม หรือสมาคมผู้ปกครองควรมีการสำรวจ และต้องมีการวางแผนร่วมกับครูผู้สอนในการระดมทรัพยากรในชุมชน

สุนันทา แสงแก้ว (2551, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านผู้เรียนที่สูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้ข้อมูลนักเรียน และโรงเรียนไม่นำ ผลการประเมิน มาปรับปรุงข้อมูลนักเรียน ด้านกระบวนการเรียนรู้ปัญหาพบว่า โรงเรียนขาดการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลการเรียน อย่างต่อเนื่อง ด้านการวัดผลประเมินผลครูขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับผู้เรียนและสภาพการจัดการเรียน แนวทางการพัฒนาการวางแผนต้อง มีการประชุม แต่งตั้งผู้รับผิดชอบทั้งกำหนดภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ โดยกำหนดเป้าหมายใน อนาคตวางแผน การนำหลักสูตร ไปใช้ คำนึงถึงมาตรฐานตัวชี้วัดควรประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น แต่งตั้งผู้รับผิดชอบพร้อมทั้งกำหนดภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน ดำเนินกิจกรรมยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนโดยจัดเป็น โรงเรียนเครือข่ายร่วมจัดเตรียมสอบ

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552 , บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ 1) พฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหาร 2) วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 3) บรรยากาศสถานศึกษา 4) คุณภาพการสอนของครู 5) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 6) การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู 7) พฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 8) เจตคติต่อสถานศึกษา 9) การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วยด้วย 4 ด้าน คือ 1) การบริหารสถานศึกษา 2) การบริหารและ การสนับสนุน 3) การพัฒนาบุคลากร และ 4) การพัฒนาคุณภาพนักเรียน

ศิริพร ธนะสมบุรณ์ (2552, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการ ดำเนินงานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีการ ปฏิบัติจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการ เรียนการสอน และด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน ตามลำดับส่วนปัญหาของการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ ปัญหาจากมากไปน้อยคือด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน ด้านการเรียนการสอน ด้านการ บริหารจัดการและด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามลำดับ และ 2) แนวทางพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเคมีของโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการจัดโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีรูปแบบการบริหารที่เป็นเอกลักษณ์ แบบมีส่วนร่วม และบูรณาการ มีรูปแบบการประเมินผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสภาพจริง โดยร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีแผนของงบประมาณพิเศษสนับสนุนที่ชัดเจน และมีโครงสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง

ณรงค์ศักดิ์ แดงสุข (2553, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 พบว่าสภาพการพัฒนาโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านครูและด้านผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนปัญหาการพัฒนา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านครูและด้านผู้บริหารตามลำดับ

กมล สิงหาราช (2554, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้สถานศึกษาที่ไม่ผ่าน การรับรองมาตรฐานการประเมินและผลการประเมินของมาตรฐานที่ต่ำ กว่าระดับ ดีมีจำนวน 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 12 และ มาตรฐานที่ 13 2) ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้สรุปว่าด้านผู้เรียนควรได้รับการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย จัดประสบการณ์โดยทางโครงการงานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จากภาพ การเขียนรายงานจัดกิจกรรมห้องสมุด ตอบปัญหาพจนานุกรม กิจกรรมยอดนักอ่าน การค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต ฝึกการปฏิบัติจริง ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่วนด้านครู ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมให้หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก มีการวิจัยในชั้น เรียนให้ครบทุกกลุ่มสาระวิชาและประเมินผลตามสภาพจริงแล้วนำผลการประเมินมาพัฒนาแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและด้านผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการประเมินโครงการ และกิจกรรมร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เสริมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้หลากหลาย พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถพิเศษ สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และควรใช้แนวทางหลักการบริหารงานแบบ PDCA และ 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้มาตรฐานที่ 4 แนวทางการพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่มีความหลากหลาย สรุปผลการดำเนินงาน มีการนิเทศติดตาม มาตรฐานที่ 5 แนวทางการพัฒนาผู้เรียน ร่วมกันศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรให้ชัดเจน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ต่อเนื่องและนำสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารต้องนิเทศกำกับติดตาม มาตรฐานที่ 6 แนวทางการพัฒนาผู้เรียน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมที่เร้าใจและสร้างความสนใจให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย เน้นการปฏิบัติจริง มาตรฐานที่ 9 แนวทางการพัฒนาครูต้องมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการสอนให้มีประสบการณ์ตรง เน้นการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมที่น่าสนใจตามความต้องการของผู้เรียน มาตรฐานที่ 12 แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้องกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมที่ให้กับผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมการเข้าค่ายวิชาการ กิจกรรมส่งเสริม ตามความสามารถพิเศษ และมาตรฐานที่ 13 แนวทางการพัฒนา ต้องศึกษาเป้าหมายของหลักสูตรอย่างถ่องแท้พร้อมจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นร่วมกันศึกษาสภาพในชุมชน โดยนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และสื่อในท้องถิ่นให้เป็นระบบ มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

จตุญ จับบัง (2554, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) การพัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการ ได้แก่ พัฒนาทักษะความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ให้กับครูการเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานให้กับครู โรงเรียนมีการจัดทำ แผนปฏิบัติการของโรงเรียนในแต่ละปีอย่างเป็นระบบ มีข้อมูลระบบสารสนเทศที่ครอบคลุมเพียงพอและเป็นปัจจุบันมีโครงสร้างการแบ่งงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีการสร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร 2) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การสร้างหรือผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การบูรณาการการสอนโดยใช้แผนการสอนละชั้นของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนา และการนิเทศกำกับติดตามของผู้บริหารอย่างใกล้ชิด 3) การเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน ได้แก่ การหมุนเวียนการสอนของครูตามความรู้ความสามารถและความถนัดการปรับปรุงสถานที่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การใช้แผนการสอน คณะชั้นและมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครอบคลุมครบทุกด้าน และ 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ได้แก่ สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้เข้มแข็งพร้อมที่จะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จิระศักดิ์ แต่งผิว (2554, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิงของโรงเรียนขนาดเล็กศูนย์เครือข่ายการศึกษา อำเภอกอนสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติมากไปหาน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน และด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน ตามลำดับ ส่วนปัญหาของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 4 ด้าน มีระดับ ปัญหาอยู่ในระดับน้อยโดยเรียงลำดับ ปัญหาจากมากสุดไปหาน้อยสุด คือ ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการและด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามลำดับ และ 2) แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิงของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนขนาดเล็กควรได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นพิเศษที่นอกเหนือจากเงินงบประมาณสนับสนุนรายหัวในปัจจุบัน ควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดประเมินผลเป็นการเฉพาะตามบริบทของโรงเรียน ควรมี รูปแบบในการบริหารจัดการเป็นการเฉพาะ และกฎหมายควรเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ความสามารถที่พร้อมจะเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาได้ในกรณีที่ไม่มีภูมิลำนเอนอยู่ในพื้นที่

ศรีศักดิ์ เสนาหมื่น (2555, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ได้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากา แพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพการศึกษาการประเมินคุณภาพการศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีการผลงระบบประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ได้ดังนี้บริหารจัดการระบบสารสนเทศให้เป็นระบบชัดเจน พัฒนามาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมบริบทสภาพปัญหาของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตรงกับความต้องการและปัญหา

ของโรงเรียน ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบและการทบทวนคุณภาพ การศึกษาประเมินคุณภาพการศึกษาตามตัวชี้วัด มาตรฐาน รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ให้ เป็นไปตามแผนและกิจกรรมที่วางไว้ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยปรับปรุงและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ได้โดยใช้กระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (PDCA) และการ SWOT ในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค นำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ ซึ่งได้โครงการตามมาตรฐานดังต่อไปนี้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1-8 มีโครงการ จำนวน 6 โครงการ คือ โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โครงการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โครงการเสริมสร้างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการออมทรัพย์ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการเรียนฟรี 15 ปี มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 9-10 มีโครงการ จำนวน 3 โครงการ คือ โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โครงการนิเทศในสถานศึกษา มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 11-16 มีโครงการ จำนวน 10 โครงการ คือ โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โครงการนิเทศภายใน สถานศึกษา โครงการระดมทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการศึกษาของชุมชน โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โครงการพัฒนาระบบ สารสนเทศภายในโรงเรียน โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโครงการเสริมสร้าง หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และการออมทรัพย์ โครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้มาตรฐานที่ 17-18 มีโครงการ จำนวน 4 โครงการ คือ โครงการเสริมสร้างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการ ออมทรัพย์โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา โครงการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และ โครงการอนุรักษ์ความเป็นไทย และ 3) ผลการประเมินภายใน โรงเรียนบ้านคลองใหญ่ได้เทียบเคียงผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสินการผ่านมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพ ระดับปฐมวัยเท่ากับ 3.34 และระดับ ประถมศึกษาเท่ากับ 3.47 เป็นไปตามเกณฑ์มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพในระดับดีขึ้นไป ระดับปฐมวัยเท่ากับ 16 มาตรฐาน และระดับประถมศึกษาเท่ากับ 16 มาตรฐาน เป็นไปตามเกณฑ์ สถานศึกษาไม่มีผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงเป็นไปตามเกณฑ์

ประภัสสร มะณีพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิงของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาครู 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา 4) ด้านการจัดระบบการศึกษา 5) ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา 6) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดิมมีของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นในภาพรวม พบว่า แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดิมมีของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเหมาะสม และเป็นไปได้ ประกอบด้วย 6 ด้าน 45 รายการ ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา ด้านการจัดระบบการศึกษา ด้านการสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม

ศิริภรณ์ ช่วยบำรุง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัจจัยที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการบริหาร 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ 3) ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ กระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

ศุภลักษณ์ โพธิ์พยัคฆ์ (2557, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง : กรณีโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนศรี รัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ เป็นปัญหาระดับกลาง รองลงมาคือ ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการศึกษา เป็นระดับกลาง ตามด้วยด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา เป็นปัญหาระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียนเป็นปัญหาระดับน้อย ตามลำดับ 2) แนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพวงจรเดิมมีของโรงเรียนศรีรัตนวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนดนั้นต้องมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ระดับ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ และใช้การบริหารเชิงคุณภาพร่วมจัดสอนแบบ เข้ม เติริมสอบ O-NET ร่วมกันจัดเก็บข้อมูลเป็นองค์ความรู้ระหว่างปฏิบัติงานแล้วสังเคราะห์สิ่งที่ ค้นพบที่ประสบความสำเร็จพัฒนาจนเป็นนวัตกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้กับโรงเรียนอื่นที่ มีบริบทใกล้เคียงกัน โดยให้ศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะยืนยันองค์ความรู้ นวัตกรรม แล้วจัด ทำคู่มือดำเนินงาน เพื่อให้ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยที่ควรพัฒนาของ โครงการ งานกิจกรรม เพื่อใช้กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป และ ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ระดับมากที่สุด

นริศรา ตาปราบ และคณะ (2562, หน้า 548-565) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ อยู่ อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณภาพของนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้อง ร่วมมือกัน คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านรักความเป็นไทย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนได้ปิดน้ำปิดไฟทุกครั้งหลังการใช้งาน ในโรงเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญและควรแก่การปลูกฝัง ให้นักเรียนมีจิตสำนึกใน การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ในส่วนของด้านใฝ่เรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้เพิ่มเติม สำหรับด้านรักความเป็นไทยควรปลูกฝังส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการสืบทอด อนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

ยุทธพงษ์ ศรีวรรณ (2564, หน้า 137-144) วิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมและ ทุกปัจจัยส่งผล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ในด้านผู้บริหารเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังให้การสนับสนุน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงาน ภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย จึงเป็นผลให้ด้าน ผู้บริหารนั้นส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนเป็นอันดับหนึ่ง ในส่วนของด้านครูผู้สอน ความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ มีอยู่ยังไม่เต็มที่ ยังมีการใช้เทคโนโลยีน้อย โดยเฉพาะการใช้ใน

การจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน นอกจากนี้ในด้านการจัดการเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพของนักเรียนนั้น มีการใช้น้อยมาก

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เนวิล (Nevil, 1998, อ้างถึงใน สุพันธ์ จุมสิมมา, 2553, หน้า 51) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรองคุณภาพและการปรับปรุงแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน : กรณีศึกษาการปฏิรูปของโรงเรียนในมลรัฐอิลลินอยซ์ พบว่า 1) กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและการปรับปรุงแผนงาน จะเป็นการส่งเสริมผลประโยชน์ให้ทางโรงเรียน 2) งานของรัฐจะไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการปรับปรุงของโรงเรียนแต่อย่างใด 3) มีหลักสูตรการสนทนาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสังเกตต่าง ๆ และในโอกาสต่าง ๆ ได้รับการส่งเสริมตามแผนการประกันคุณภาพและการพัฒนาแต่ยังไม่ปรากฏหลักฐานว่า โปรแกรมที่คิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงหลักสูตรได้ 4) มีการตั้งระบบคะแนนมาตรฐานในการทดสอบของโรงเรียนในชิคาโกขึ้น ซึ่งถือเป็นตัวบ่งชี้หลักถึงการพัฒนาโรงเรียนที่สำคัญและ 5) ภาพลักษณ์ของคณะกรรมการบริหารการศึกษาของรัฐอิลลินอยซ์ที่ได้รับการพัฒนาจะเป็นไปตามแผนที่ได้รับการปรับปรุงนั่นเอง (Bugg, 2000, p.61-11A, อ้างถึงใน สุพันธ์ จุมสิมมา, 2553, หน้า 51) วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอิลลินอยซ์ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนจะมีการนำ การประกันคุณภาพและแผนพัฒนามาใช้ในโรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน 2) โรงเรียนในชนบทสามารถใช้กระบวนการการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียนในขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ 3) การประกันคุณภาพมีผลต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง 4) ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงแต่ยังเป็น ที่ถกเถียงว่าสิ่งแวดล้อมบางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้ และ 5) โครงร่างของการประกันคุณภาพสามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็มีการขาดตัวแปรบางตัว เช่น ภาวะผู้นำทรัพยากรทางการเงินทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

สมิท (Smith, 2003, p. 1989-A) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของมลรัฐมิสซูรี ด้านการ อ่านและคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คะแนนที่ได้จากการทดสอบรายด้านย่อย ๆ ของประสิทธิภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมของประสิทธิภาพของ

โรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โบรफी (Brophy, 2006, p. 171-A, อ้างถึงใน สายวินิตย์ ดวงสนาม, 2561, หน้า 49) ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเมืองฮาร์ตฟอต ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาคือด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเพราะว่าครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อยและไม่มีความชำนาญเรื่องจัดหาสื่อในคอมพิวเตอร์

คอนวาร์ด (Konward, 2008, pp. 103-109) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านวิชาการ ประกอบด้วย การมีโครงสร้างการบริหารที่ไม่ซับซ้อน การได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน และทรัพยากร มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง สมาชิกในองค์กร

ไคล (Crim, 2006, p. 183-A, อ้างถึงใน วัชรินทร์ ปะนามะเก, 2558, หน้า 52-61) ได้ศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษารัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือความต้องการที่จะสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศการประเมินผลตลอดจนความต้องการปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตรมีความต้องการระดับมาก

สำนักงานการศึกษาแห่งรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey State Department of Education, 1989, Website, อ้างถึงใน พิระเพชร ศิริกุล, 2561, หน้า 28) ศึกษาเรื่องโรงเรียนเมืองแห่งความเป็นเลิศ : โครงการทุนปรับปรุงโรงเรียน “City school of Excellence : School improvement grant program” พบว่า สถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงนั้นต้องประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง 2) การมุ่งมั่นไปที่กิจกรรมการศึกษาที่สำคัญ 3) ให้ความสำคัญกับบ้านและสถานศึกษา 4) การชี้แนะการพัฒนาของนักเรียน 5) สร้างการ คาดหวังของครูในเรื่องการพัฒนานักเรียนและ 6) สร้างบรรยากาศในการเรียนอย่างเป็นระเบียบ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหรือแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนหรือแนวทางที่เหมาะสมผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำวิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในแต่ละรอบจะประกอบด้วย การวางแผน (P) ซึ่งเป็นการดำเนินงาน

กำหนดหัวข้อปัญหาการตั้งเป้าหมายการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาสภาพปัญหาการกำหนดการประชุม การกำหนดมอบหมายหน้าที่การกำหนดวิธีการ เก็บข้อมูลการวางแผนเป็นการเตรียมการล่วงหน้าการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายแนวทางการดำเนินงาน กำหนดแผนงานและโครงการ และจัดทำตารางการปฏิบัติ/ปฏิทินการปฏิบัติงาน การปฏิบัติ (D) การปฏิบัติตามแผนเป็นการดำเนินงานประชุมตามที่กำหนด ลงมือปฏิบัติตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสม ผู้บริหารจะต้อง นิเทศแนะนำกำกับติดตามหากพบปัญหาอุปสรรคอะไรก็ให้แนะนำช่วยเหลือ การพัฒนา จิตความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน การประเมินผล(C) เป็นการดำเนินงานเก็บข้อมูล หลังจากการแก้ไข ปรับปรุงแล้วการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับก่อนการแก้ไขปัญหาและ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์และรายงานแบบย่ออย่าง ไม่เป็นทางการ การปรับปรุงและแก้ปัญหา (A) เป็นการดำเนินงานแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานโดยแก้ไข ที่ต้นเหตุถ้าผลงานที่ได้รับเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวนค้นหา สาเหตุ แล้วทำการป้องกันแก้ไขเพื่อมิให้ความผิดปกตินั้น เกิดขึ้นซ้ำอีกพัฒนาระบบหรือปรับปรุง วิธีการทำงานนั้น ๆ และประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน ซึ่งการบริหารคุณภาพสามารถ ประยุกต์ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้การบริหารในสถานการณ์นั้น ๆ บรรลุเป้าหมายและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 583 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 75 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 162 คน โดยกำหนด รวมทั้งหมด 237 คน

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 237 คน จากจำนวนประชากร 583 คน

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 237 คน

กลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane, 1967, p. 886) ที่ความเชื่อมั่น 95% ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผอ./รก.	ครู	ผอ./รก.	ครู
พระนครศรีอยุธยา	10	72	10	21
ท่าเรือ	13	90	13	40
นครหลวง	4	32	4	7
บางปะหัน	16	84	16	25
ภาชี	6	52	6	12
วังน้อย	3	28	3	5
อุทัย	12	90	12	40
มหาราช	5	27	5	5
บ้านแพรก	6	33	6	7
รวม	75	508	75	162

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1, 2563, หน้า 4

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 75 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 162 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา คุณครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แบบของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประยุกต์ตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา ได้กำหนดค่าของคะแนนเป็น 5 ระดับ โดย คะแนนอิงเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพการศึกษา/ระดับดีเยี่ยม

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพการศึกษา/ระดับดีมาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพการศึกษา/ระดับดี

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพการศึกษา/ระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพการศึกษา/ระดับปรับปรุง

การหาค่าเฉลี่ยการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามแล้วนำมาแปลความหมาย ซึ่งการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ปัญหาการดำเนินงาน ผู้วิจัย ใช้เกณฑ์การประเมินค่าเป็น 5 ระดับ โดยคะแนนอิงเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง มีการการดำเนินงานในระดับดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง มีการการดำเนินงาน ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง มีการการดำเนินงานในระดับดี

ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง มีการการดำเนินงานในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง มีการการดำเนินงานในระดับปรับปรุง

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบความคิด กำหนดนิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัด และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปรที่ต้องการวัดในแต่ละมิติ และสร้างข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทใน

สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบคุณภาพเครื่องมือความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index objective congruence : IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .50 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบข้อคำถามทั้ง 30 ข้อ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.8-1.0 ซึ่งแปลความหมายได้ว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ระหว่างวันที่ 10 - 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 กับผู้บริหารสถานศึกษา และคุณครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

ขั้นที่ 7 นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยนำหนังสือดังกล่าวเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

4.2 ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางระบบบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (AMSS) ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 - 27 ธันวาคม พ.ศ. 2564

4.3 รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบ

4.4 ประสานงานอย่างต่อเนื่องกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการลงรหัส (Coding) เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ต่อไป จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูล จำนวน 237 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 237 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีการทางสถิติ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ และร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ระดับสภาพคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของการแปลผลคะแนนที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ ที่คำนวณได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 25)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ค่า IOC

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.2.1 ค่าความถี่ และร้อยละ

6.2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาพิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 5 คน

1.1 นางสาวปณณอุษา ผดุงหมาย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

1.2 นางพันทิพย์ ผากำ ศึกษาานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

1.3 นางปรีชยา ยาวุธ ศึกษาานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

1.4 นางสาวกัญพร ไกรมงคลประชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์

1.5 นางสาวอุไลย รัตนพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดยมนาตามธรรม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงเสนอคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ซึ่งผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้แก่
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาานิเทศก์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 2 คน และ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มาวิเคราะห์ข้อคำถามของ
แต่ละองค์ประกอบ

ขั้นที่ 2 นำเอาปัญหาคุณภาพการศึกษาที่พบในตอนต้นที่ 1 มากที่สุด 1 ข้อ ของแต่ละด้าน
มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
ความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของ
แบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง
ในการสัมภาษณ์ จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยนำ
หนังสือดังกล่าวเสนอต่อรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ศึกษาานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 5 คน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 พฤษภาคม-22 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

3.3 รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปเป็นแนวทางปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

Graduate School ARU.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ปรากฏผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	91	38.4
หญิง	146	61.6
รวม	237	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
ต่ำกว่า 40 ปี	132	55.7
41-50 ปี	70	29.5
51-60 ปี	35	14.8
รวม	237	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	189	69.23
ปริญญาโท	84	30.77
ปริญญาเอก	0	100.00
รวม	237	100.00
4. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	59	24.89
รักษาราชการ	16	6.75
ครู	162	68.35
รวม	273	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 146 คิดเป็นร้อยละ 61.6 มีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 189 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23ระดับปริญญาโท 84 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และมีตำแหน่งครู 162 คน คิดเป็นร้อยละ 68.35

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตาราง 3-7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพแนวทางการศึกษาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
ในภาพรวม

ข้อ ที่	คุณภาพการศึกษา	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	คุณภาพด้านผู้เรียน	3.97	0.445	ดีมาก	3
2	คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการ	4.07	0.435	ดีมาก	2
3	คุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.443	ดีมาก	1
รวมทุกด้าน		4.05	0.396	ดีมาก	-

จากตาราง 3 พบว่าการศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณภาพด้านคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาคือ คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.07$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือคุณภาพด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ข้อที่	คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก คุณภาพด้านผู้เรียน	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารภาษาไทย ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	4.08	0.649	ดีมาก	6
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	3.63	0.881	ดีมาก	11
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	3.75	0.727	ดีมาก	9
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา	3.71	0.739	ดีมาก	10
5	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	3.88	0.733	ดีมาก	8
6	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3.56	0.809	ดีมาก	12
7	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.96	0.602	ดีมาก	7
8	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	4.14	0.680	ดีมาก	4
9	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามสถานศึกษา กำหนด	4.11	0.690	ดีมาก	5
10	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	4.24	0.668	ดีมาก	2
11	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	4.22	0.713	ดีมาก	3
12	ผู้เรียนมีสุขภาวะกายและจิตที่ดี	4.38	0.38	ดีมาก	1
	รวม	3.97	0.445	ดีมาก	

จากตาราง 4 พบว่าการศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.24$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.56$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ

ข้อที่	คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจน	4.24	0.587	ดีมาก	1
2	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของ สถานศึกษา	4.07	0.710	ดีมาก	5
3	สถานศึกษามีการดำเนินงานการพัฒนางานด้าน วิชาการที่เน้นผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตร สถานศึกษา	4.03	0.682	ดีมาก	8
4	สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้ มีความเชี่ยวชาญ	4.05	0.662	ดีมาก	7
5	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.14	0.686	ดีมาก	2
6	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ สนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.00	0.686	ดีมาก	9
7	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.03	0.623	ดีมาก	8
8	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุก กลุ่มเป้าหมาย	4.03	0.623	ดีมาก	8

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
9	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา	4.00	0.618	ดีมาก	9
10	สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.09	0.655	ดีมาก	4
11	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.06	0.668	ดีมาก	6
12	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการสัมภาษณ์และผลงาน	4.13	0.614	ดีมาก	3
รวม		4.07	0.435	ดีมาก	

จากตาราง 5 พบว่าการศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.07$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจน คือ ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ และสถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ระดับคุณภาพการศึกษา			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	4.23	0.551	ดีมาก	2
2	ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.16	0.670	ดีมาก	4
3	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.17	0.682	ดีมาก	3
4	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	4.09	0.628	ดีมาก	5
5	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.07	0.610	ดีมาก	6
6	ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.33	0.633	ดีมาก	1
รวม		4.17	0.443	ดีมาก	-

จากตาราง 6 พบว่าการศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ($\bar{X} = 4.23$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปผลการหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

คุณภาพการศึกษา	รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ
1. ด้านผู้เรียน	1. ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	3.56	0.80	12
2. ด้านการบริหารและการจัดการ	1. สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา	4.00	0.618	9
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.07	0.61	6

จากตาราง 7 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และคุณครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 องค์กรประกอบด้านโครงสร้างสนับสนุนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายการพบว่าทั้ง 3 รายการอยู่ในระดับน้อย ใน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.56$) สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.00$) ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย นางสาวปณณอุษา ผดุงหมาย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำนวน 1 ท่าน ศิกษานิเทศก์ นางพันทิพย์ ผากำ นางปรีชยา ยาวุธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำนวน 2 ท่าน และผู้อำนวยการโรงเรียน นางสาวกัญพร ไกรมงคลประชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์ และ นางสาวอุไลย รัตนพัฒนธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดยมนาตามธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำนวน 2 ท่าน รวมเป็นจำนวน 5 ท่าน พบว่าแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) การบริหารและการจัดการ และ 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม พบว่า

“...ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมครูหรือใช้กระบวนการ PLC เพื่อร่วมกำหนดเป้าหมาย พักทกิจในการพัฒนางานการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการนำไปสู่การปฏิบัติจริงของนักเรียนโดยกำหนดไว้ในกลยุทธ์ หรือโครงการของทางโรงเรียน...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, สัมภาษณ์ 10 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการ Active Learning ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 13 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารจัดการศึกษาดูงานให้ครูและส่งครูไปฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้จัดหางบประมาณในการส่งเสริมและสร้างนวัตกรรม...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 17 พฤษภาคม 2565)

“...สร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย...” (ผู้อำนวยการ โรงเรียน, สัมภาษณ์ 18 พฤษภาคม 2565)

“...ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย...” (ผู้อำนวยการ โรงเรียน, สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ด้านคุณภาพผู้เรียน สรุปได้ว่าแนวทางการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน ดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

ผู้บริหารวางแผนส่งเสริมและพัฒนาการจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการ กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ
2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่
 - 2.1 ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Codiny เช่น ค่ายคณิตศาสตร์ ค่ายวิทยาศาสตร์ ให้ความรู้ด้านการคิดคำนวณ STEM ตามเกณฑ์ของแต่ละชั้น
 - 2.2 ครูจัดการเรียนผ่านกระบวนการ Active Learning ฝึกกระบวนการคิดผ่านการฝึกตั้งคำถาม และหาคำตอบ ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัย
3. ติดตามประเมินผล(C) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

ผู้บริหารครูสร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากร การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับรู้และประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ (A) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่
 - 4.1 ครู เข้าร่วมอบรม สัมมนา และนำแนวทางมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้
 - 4.2 ครูเข้าร่วมพัฒนาตัวเองทางด้านการคิดวิเคราะห์ และเน้นทักษะการสอนแบบคิดวิเคราะห์

2. ด้านการบริหารและการจัดการ

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับสถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษาพบว่า

“...ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมส่งเสริมให้ครูใช้แอปพลิเคชันไลน์ (Application line) เฟซบุ๊ก (Face book) ชูม (Zoom) กูเกิ้ลฟอร์ม (Google Folms) ในการจัดการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์กิจกรรมและข่าวสารของโรงเรียนไปถึงคณะกรรมการโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ถึงจะได้รับการสนับสนุนที่ดีจากผู้ปกครองชุมชนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, สัมภาษณ์ 10 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือจัดเก็บข้อมูลสื่อสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT ...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 13 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เช่น ไอแพด และอบรมให้ความรู้กับครูเพื่อที่ครูสามารถนำมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลละใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัย...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 17 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักบุคลากร และนักเรียน เป็นช่องทางในการสื่อสารที่รวดเร็วอย่างทั่วถึง นำโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และนำมาเป็นช่องทางในการในการประชาสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ ...” (ผู้อำนวยการโรงเรียน, สัมภาษณ์ 18 พฤษภาคม 2565)

“...ด้านการจัดการเรียนรู้ให้ครูวิเคราะห์เนื้อหา ตัวชี้วัดครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา นำโปรแกรมต่าง ๆ มาใช้เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ทำงานเป็นระบบและ ทันสมัย...” (ผู้อำนวยการ โรงเรียน, สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ด้านการบริหารและการจัดการ สรุปได้ว่าแนวทางการปรับปรุงคุณภาพ ผู้เรียนดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

1.1 ผู้บริหาร ครูจัดประชุมรายสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อปรึกษาหารือเพื่อทำให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ

1.2 ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ และการตัดสินใจร่วมกัน

2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาสื่อสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาเครือข่ายสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดซื้อ คอมพิวเตอร์ และติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต เช่น เครือข่ายบริษัทเอกชน

3. ติดตามประเมินผล(C) มีจำนวน 1 รายการได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการทำงานเชิงรุก (Proactive) มีการวางแผน จัดการ และ เตรียมการทุกอย่างพร้อมแก้ปัญหาและทำงานอย่างมีคุณภาพ

4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ (A) มีจำนวน 1 รายการได้แก่

ผู้บริหาร ครูร่วมกันวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกี่ยวกับ ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้ พบว่า

“...สถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพร้อมทั้งพัฒนา ครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการสอนอย่างถูกต้อง และจัดหาสื่อการเรียน

การสอนให้สอดคล้องกับบริบท พร้อมทั้งส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนา แบบKPA ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาผ่านกระบวนการนิเทศ และ PLC มุ่งผลที่เกิดกับนักเรียนเป็นหลัก ตามศักยภาพและความสามารถของนักเรียน ตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ร่วมกัน...” (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, สัมภาษณ์ 10 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟังความคิดเห็นร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาในแต่ละด้านต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 13 พฤษภาคม 2565)

“...สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และมีการนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และจัดสรรเวลาเพื่อให้เพื่อนครูได้เข้าไปสังเกตการณ์สอน และนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน...” (ศึกษานิเทศก์, สัมภาษณ์ 17 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟังความคิดเห็นร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น ต่าง ๆ จากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาในแต่ละด้านต่อไป ...” (ผู้อำนวยการ โรงเรียน, สัมภาษณ์ 18 พฤษภาคม 2565)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดกิจกรรม PLC ทุกวันพุธและวันศุกร์เพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนนำปัญหาในการในการจัดการเรียนมาสรุปหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันและเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ...” (ผู้อำนวยการ โรงเรียน, สัมภาษณ์ 22 พฤษภาคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่าแนวทางการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่
จัดประชุมรายสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ PLC
2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้นิทรรศภายในเป็นตัวขับเคลื่อน
 - 2.2 เน้นจับกลุ่มคุยกันอย่างสร้างสรรค์
3. ติดตามประเมินผล (C) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่
มีการส่งต่อข้อมูลในระดับชั้น และนำประเด็นปัญหามาพูดคุยกัน PLC
4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ (A) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่
กระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน เช่น การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ระดับ
ช่วงชั้น และภาพรวมของโรงเรียน เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและวิธีพัฒนา ร่วมกันในการดำเนินงานต่อไป

Graduate School ARU.

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ 2) นำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับดังนี้ คือคุณภาพด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คุณภาพด้านการบริหารและการจัดการ และ คุณภาพด้านผู้เรียน

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้เรียนมีสุขภาวะกายและจิตที่ดี และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจน และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา และสถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และข้อที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุด คือ ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมครูหรือใช้กระบวนการ PLC เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายพันธกิจในการพัฒนางานการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการนำไปสู่การปฏิบัติจริง และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Active learning ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงจัดหาสื่อ นวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงานดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 รายการ

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

ผู้บริหารวางแผนส่งเสริมและพัฒนากิจการกิจกรรมเชิงบูรณาการ กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ

2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

2.1 ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม Codiny เช่น ค่ายคณิตศาสตร์ ค่ายวิทยาศาสตร์ ให้ความรู้ด้านการคิดคำนวณ STEM ตามเกณฑ์ของแต่ละชั้น

2.2 ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Active Learning ฝึกกระบวนการคิดผ่านการฝึกตั้งคำถาม และหาคำตอบ ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการวิจัย

3. ติดตามประเมินผล(C) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

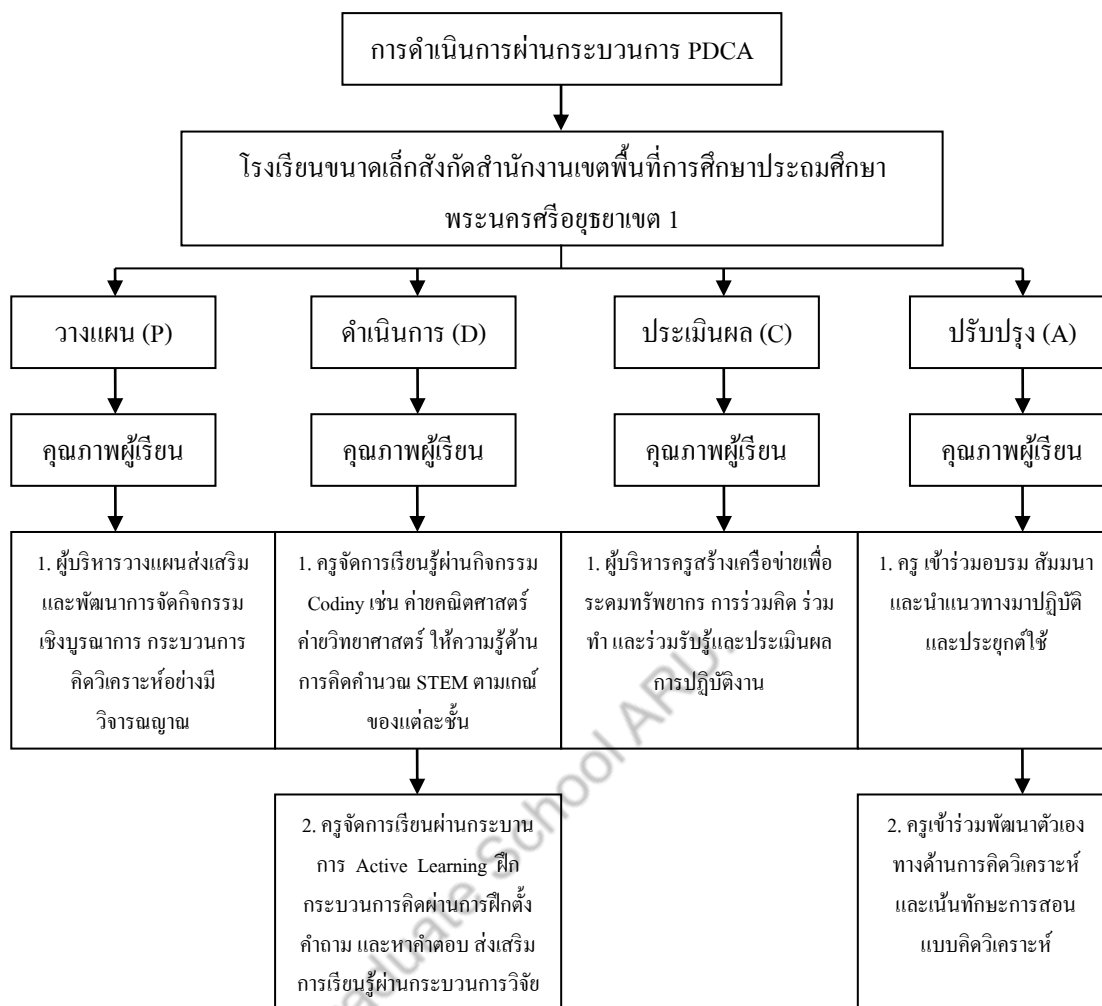
ผู้บริหารครูสร้างเครือข่ายเพื่อระดมทรัพยากร การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับรู้และประเมินผลการปฏิบัติงาน

4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ (A) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

4.1 ครู เข้าร่วมอบรม สัมมนา และนำแนวทางมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้

4.2 ครูเข้าร่วมพัฒนาตัวเองทางด้านการคิดวิเคราะห์ และเน้นทักษะการสอนแบบคิดวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 รายการ สรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 รายการ

2. ด้านการบริหารและการจัดการ

ผู้บริหารมีแนวทางการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยต้องมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัด

การเรียนรู้แก่บุคลากร และนักเรียน เป็นช่องทางในการสื่อสารที่รวดเร็วอย่างทั่วถึง นำโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และนำมาเป็นช่องทางในการในการประชาสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงานดังนี้

ด้านการบริหารและการจัดการ จำนวน 6 รายการ

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

1.1 ผู้บริหาร ครูจัดประชุมรายสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อปรึกษาหารือเพื่อทำให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ

1.2 ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ และการตัดสินใจร่วมกัน

2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาสื่อสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาเครือข่ายสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์ และติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต เช่น เครือข่ายบริษัทเอกชน

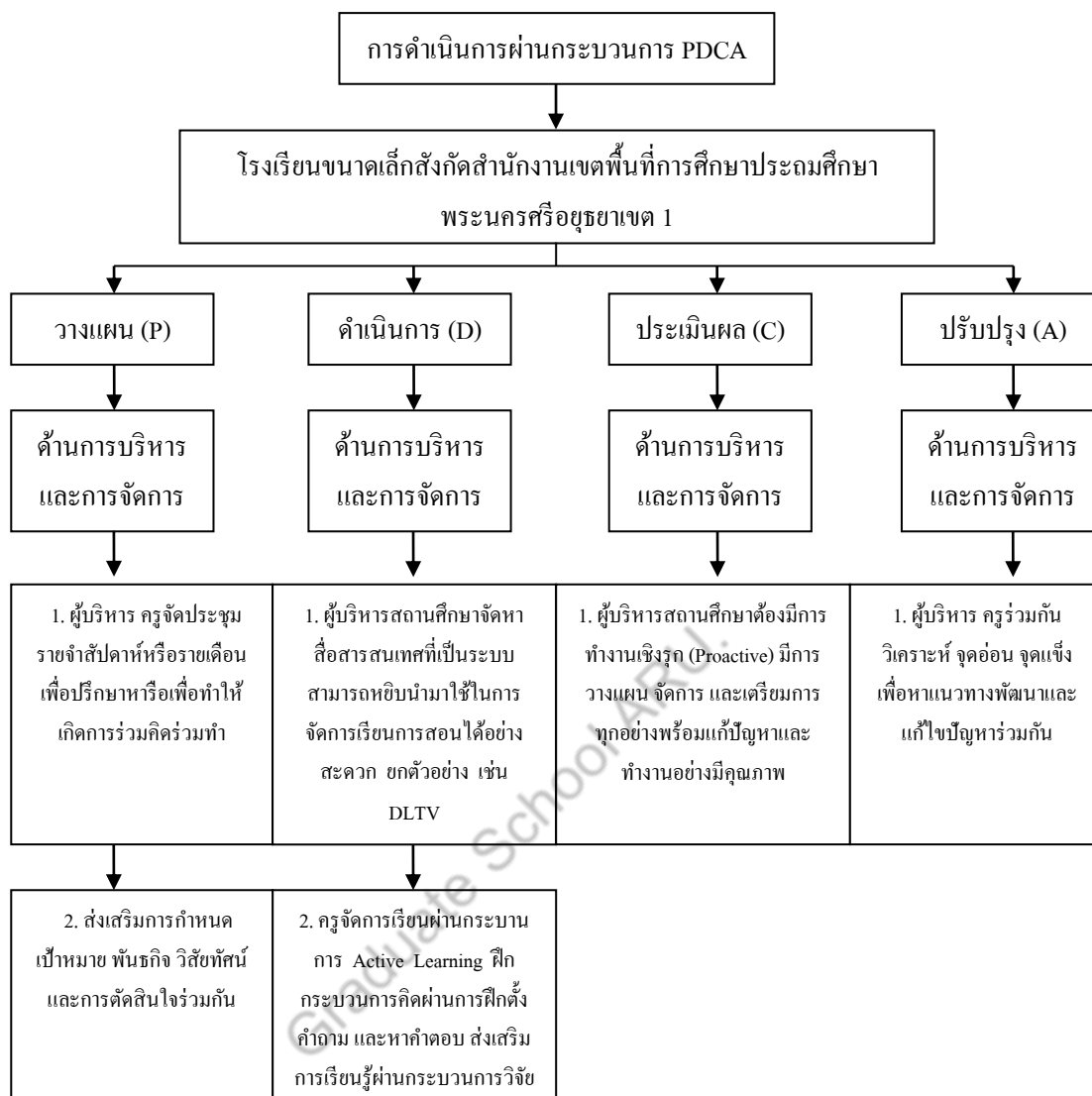
3. ติดตามประเมินผล(C) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการทำงานเชิงรุก (Proactive) มีการวางแผน จัดการ และเตรียมการทุกอย่างพร้อมแก้ปัญหาและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ (A) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

ผู้บริหาร ครูร่วมกันวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ด้านการบริหารและการจัดการ จำนวน 6 รายการ สรุปได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
ด้านการบริหารและการจัดการ จำนวน 6 รายการ

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพร้อมทั้งพัฒนาครูผู้สอน
ให้มีความรู้ความสามารถในการสอนอย่างถูกต้อง และจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ
บริบท พร้อมทั้งการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
การพัฒนา แบบKPA สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และมีการนิเทศ

ชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และจัดสรรเวลาเพื่อให้เพื่อนครูได้เข้าไปสังเกตการณ์สอน และนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟังความคิดเห็นร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาในแต่ละด้านต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงานดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 รายการ

1. การวางแผน (P) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

จัดประชุมรายจำสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อปรึกษาหารือเพื่อทำให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ

PLC

2. การดำเนินงานตามแผน (D) มีจำนวน 2 รายการ ได้แก่

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้นิเทศภายในเป็นตัวขับเคลื่อน

2.2 เน้นจับกลุ่มคุยกันอย่างสร้างสรรค์

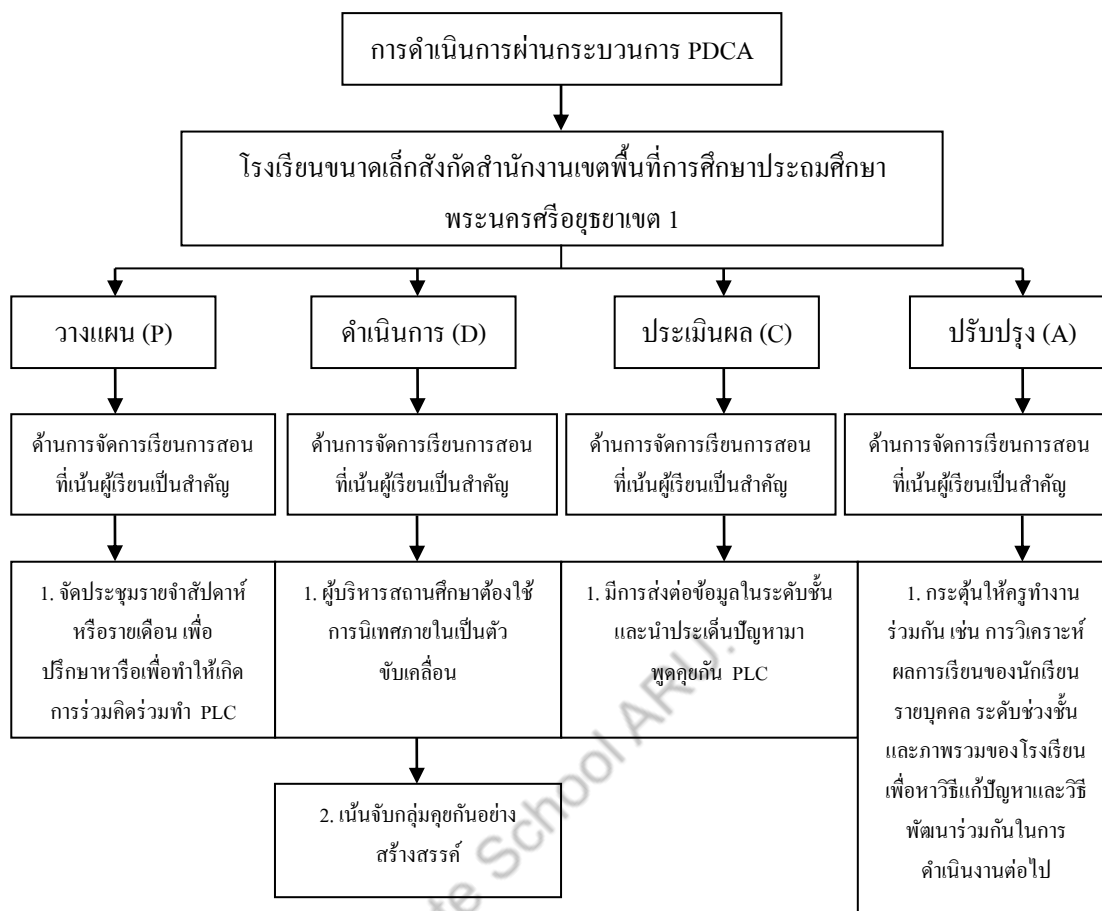
3. ติดตามประเมินผล(C) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

มีการส่งต่อข้อมูลในระดับชั้น และนำประเด็นปัญหามาพูดคุยกัน PLC

4. ปรับปรุงแก้ไข/ดำเนินการต่อ(A) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่

กระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน เช่น การวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ระดับช่วงชั้น และภาพรวมของโรงเรียน เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาและวิธีพัฒนาร่วมกันในการดำเนินงานต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 รายการ สรุปได้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 6 รายการ

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาอภิปราย
ได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากผลของการวิจัยทั้งนี้
เนื่องจากผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
เขต 1 เห็นว่า คุณภาพของผู้เรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้น คุณภาพของผู้เรียนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการยกผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรด้านการ
การสอนมีการวางแผนพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ

ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเทคโนโลยีนวัตกรรมให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรของสถานศึกษา มีคุณลักษณะและมีค่านิยมที่ดี มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหา ตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ชุมชนและสังคม ทำให้ด้านคุณภาพผู้เรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สอดคล้องกับกับงานวิจัยของของ สุพิชญา กลั่นนุรักษ์ (2559) ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยองเขต 1 พบว่า สภาพที่ควรจะเป็นในความคาดหวังของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 1 ในภาพรวมของมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานด้านที่ 4 ด้านอัตลักษณ์สถานศึกษา มาตรฐานด้านที่ 2 ด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านที่ 5 ด้านการส่งเสริม มาตรฐานด้านที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยเพียงพอ และพร้อมที่จะใช้งาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และเพื่อเป็นสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี สำหรับครูผู้สอนจึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. ด้านการบริหารและการจัดการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดของผลการวิจัยทั้งนี้เนื่องจาก ด้านบริหารและการจัดการดังนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรนำความรู้ของตนร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย พัฒนกิจในการพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการของโรงเรียน การจัดประชุม หรือ ใช้กระบวนการ PLC เพื่อจัดทำโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดูแลติดตามผลเป็นรายบุคคล และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน เมื่อครูมีส่วนร่วมครูจะเกิดความตระหนัก และนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุเป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน ออกแบบ และกำหนดโครงสร้างการจัดการเรียนของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์ (2564, หน้า 137-144) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน ในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวมและทุกปัจจัยส่งผล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอนและด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ในด้านผู้บริหารเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือกับ องค์กรหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพของ นักเรียนยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อยจึงเป็นผลให้ด้าน ผู้บริหารนั้นส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนเป็นอันดับหนึ่ง ในส่วน ของด้านครูผู้สอน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ยังไม่เต็มที่ ยังมีการใช้เทคโนโลยีน้อย โดยเฉพาะการใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน นอกจากนี้ ในด้านการจัดการเรียนรู้การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม พัฒนาคุณภาพของนักเรียนนั้น มีการใช้น้อยมาก

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดของผลการวิจัยทั้งนี้อาจเนื่องจาก ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้รับการพัฒนาตนเองในด้านความรู้และทักษะในศาสตร์หรือแขนงวิชาที่ตนเองถนัดและที่ตนเองสนใจรวมทั้งได้รับความรู้และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ และครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนางาน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะตามหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีการวางแผนพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิราภรณ์ ช่วยบำรุง (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัจจัยที่ได้ทำการศึกษาได้แก่ ปัจจัยด้านกระบวนการ 3 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการบริหาร 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ 3) ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ กระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ Active learning ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สร้างความเข้าใจเรื่องการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างสื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงจัดหาสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิสนา แคมมณี (2556, หน้า 23) กล่าวว่า Active learning เป็นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต เป็นการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน Active learning จึงถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน และสอดคล้องกับ จินดารัตน์ โพธิ์นอก (2560, เว็บไซต์) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด ส่วนผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ พัฒนาความสามารถเกิดเจตคติที่ดีและมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นว่าด้านคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเทคโนโลยีนวัตกรรมให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์หลักสูตรของสถานศึกษา มีคุณลักษณะและมีความสามารถที่ดี มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการบริหารและการจัดการ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ผู้บริหารมีแนวทางการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยต้องมีการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของแต่ละสถานศึกษา หรือจัดเก็บข้อมูลสื่อสารสนเทศที่เป็นระบบสามารถหยิบนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

อย่างสะดวก ยกตัวอย่าง เช่น DLTV DLIT และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่บุคลากร และนักเรียน เป็นช่องทางในการสื่อสารที่รวดเร็วอย่างทั่วถึง นำโปรแกรมที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ และนำมาเป็นช่องทางในการในการประชาสัมพันธ์ให้แก่ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจังและ ครบถ้วน รวมถึงมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องในทุกระยะ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถสืบค้นข้อมูลความรู้โดยใช้ สื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้มีสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีได้ และใช้เป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา พลสมักร (2549) ที่ได้ศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลกลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมีความเหมาะสมในระดับมาก และ สอดคล้องกับ เกษม เจริญสุข (2546) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน ที่มีต่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวังไกลกังวล และเสนอแนะไว้ว่า ควรมีการอบรม ให้ความรู้กับครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างสม่ำเสมอ

จากการอภิปรายข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการใน โรงเรียนควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และแนวทางการนำหลัก สูตรสถานศึกษาไปใช้ในการ พัฒนางานวิชาการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูได้พูดคุยกันมากขึ้น เกิดความเข้าใจและความร่วมมือทำงานเป็นกลุ่มภายในโรงเรียน ผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นตามนโยบายที่โรงเรียนกำหนดไว้

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

สถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และมีการนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และจัดสรรเวลาเพื่อให้เพื่อนครูได้เข้าไปสังเกตการณ์สอน และนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและร่วมกันระดมความคิด ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC รับฟังความคิดเห็นร่วมกัน สรุปประเด็นต่างๆจากข้อมูลที่ได้รับในแต่ละประเด็น เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลต่อนักเรียนและสถานศึกษาให้เกิด การพัฒนาในแต่ละด้านต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา ชันธเดช (2555) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า มีองค์ประกอบ

ด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนคือ 1) การสร้างภาวะผู้นำร่วมกันและเป็นไปในทางที่สนับสนุน 2) การสร้างและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่หมู่คณะ 3) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 4) การสร้างเงื่อนไขที่เกื้อกูล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอนนา วงษ์ศิริ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนอยู่ระดับดีมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน การประยุกต์ใช้ความรู้ และด้านมีเงื่อนไขที่สนับสนุน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชฐ เกษวงษ์ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า มีแนวทางที่ประกอบด้วย 1) การสร้างจุดเริ่มต้นแห่งความร่วมมือร่วมใจ เช่น ส่งเสริมให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) การจัดให้ครูมีโอกาสเสวนาร่วมกัน เช่น นำประเด็นปัญหาจากการปฏิบัติงานของครูมาพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างกัน 3) ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ส่งเสริมให้มีการใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย 4) การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านค่านิยมและปทัสถานร่วมกัน เช่น กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและ 5) การสนับสนุนให้มีการร่วมมือในการทำงาน เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันของครู

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องเรื่องแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ควรมีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ตระหนักและเห็นคุณค่า ความสำคัญของแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมอบให้เป็นนโยบาย และติดตามผลการดำเนินงาน

1.2 สถานศึกษาควรมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดอย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารและการจัดการ

1.3 สถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

1.4 ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากกระบวนการสัมภาระและผลงาน

1.5 ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 ครูผู้สอนควรมีจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 สถานศึกษาควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 สถานศึกษาควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 สถานศึกษาควรมีการวิจัยเชิงทดลองการใช้แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

บรรณานุกรม

Graduate School ARU.

บรรณานุกรม

- กมล สิงหาราช. (2554). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อ การประเมินคุณภาพภายนอกในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2558). แผนยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558-2561. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กฤษ เพิ่มพูนจิตต์. (2552). เอกสารคำบรรยายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์. ค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2563, จาก http://nidamppm14.files.wordpress.com/2009/08/lecture-dr-krit_1.doc.
- กุนขรี พิgulเกม. (2551). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กุลพัทธ์ กุลชาติดี. (2562). แนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ (รายงานการวิจัย). นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- เกษม เจริญสุข. (2546). ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนที่มีต่อระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนวังไกลกังวล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไกรยส ภัทราวาท. (2562). กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ขอการแก้ความเหลื่อมล้ำการศึกษาด้วย “สะพานบุญผีเสื้อ” ที่เข้าไปอยู่ในใจคน. ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2564, จาก <https://thaipublica.org/2020/10/eef-krai-yospatrawart/>.
- ขจรศักดิ์ สีเสน. (2545, มีนาคม). การจัดการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการระหว่างบุคคล. วิชาการ, 5(3), 17.
- ครูบ้านนอกดอทคอม. (2565). คุณภาพการศึกษาคืออะไร. ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.kroobannok.com/35476>.

- จรรยา พลสมักร. (2549). การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาตาม
โครงการ. โรงเรียนวังไกลกังวล : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนราชประชานุเคราะห์.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา จัปปัง. (2554). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียน
ขนาดเล็กด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2560). การคิดเชิงวิพากษ์ . ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2565, จาก
<https://www.dailynews.co.th/article/614294>.
- จิราพร แสงมาศ. (2554). ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จีระศักดิ์ แต่งผิว. (2554). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
ศูนย์เครือข่ายการศึกษาอำเภอคอนสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชัยภูมิเขต 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2558). ก้าวข้ามขีดจำกัดสู่สหัสวรรษแห่งคุณภาพ. กรุงเทพฯ :
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).
- ณรงค์ โตแฮมม. (2551). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ณรงค์ศักดิ์ แดงสุข. (2553). สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
ของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ดลนภา วงษ์ศิริ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับประสิทธิภาพ
การสอนของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ทักษิณา เครือหงส์. (2551). การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (รายงานการวิจัย). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ทศนา แวมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา ตาปราบ และคณะ. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณแก่น, 6(3), 548-565.
- นิกร มะโน. (2557). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษายกนอก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 5. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2553). การจัดการสมัยใหม่ (Modern management). กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่ : เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.
- บวร เทศารินทร์. (2561). ผู้บริหารโรงเรียน 4.0 พลัซซ์ขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2563, จาก http://www.sobkroo.com/detail_room_main4.php?nid=1049.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร มะณีพันธ์. (2556). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรีดา ขันธเดช. (2555). การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิเชฐ เกษวงษ์. (2556). การนำเสนอแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2550). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดวิธีและเทคนิค การสอน. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์.
- _____. (2551ก). คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- _____. (2551ข). สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พีระเพชร ศิริกุล. (2561). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพเกษตรสมัยใหม่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2558). วงจร PDCA. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- ยุทธพงษ์ ศรีวรวงษ์. (2564, มกราคม-เมษายน). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 15(1), 137-144.
- ยุวดี แก้วสอน. (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556). “การประยุกต์ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา” ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย การบริหารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เรืองรอง สุศิลา. (2552). การดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่รับการประเมินภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(2), 52-61.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์เลิฟเพรส.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัลลภ ตังคณานุกาญจน์. (2548, มีนาคม 23). การส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งและมีบทบาทในการดูแลเด็ก. *ไทยรัฐ*, หน้า 7.
- ศรีศักดิ์ เสนาหมีน. (2555). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านคลองใหญ่ได้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิริภรณ์ ช่วยบำรุง. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรียะ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนูรียะ.
- ศิริพร ธนะสมบูรณ์. (2552). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ชรรรมสาร.
- ศุภลักษณ์ โพธิ์พยัคฆ์. (2557). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสอง : กรณีโรงเรียนศรีรัตนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมบัติ ขำราชธัญวงศ์. (2555). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (2551). แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562. พระนครศรีอยุธยา : ผู้แต่ง.
- _____. (2563). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. พระนครศรีอยุธยา : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2561). คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2558). การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำลี รักสุทธี. (2544). เทคนิควิธีการจัดการเรียนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- สุนันทา แสงแก้ว. (2551). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุพันธ์ ภูมิสมิมา. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามวงจร PDCA สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพิชญา กลั่นนุรักษ์. (2559). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริยา พ้องเสนาะ. (2558). ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2563, จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content>.
- อำนาจ เตชวโร. (2559, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนาคุณภาพการศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้. วารสารคุรุศาสตร์ปริทรรศ, 3(2), 159-160.
- Konward, J. (2008). Is there a best way to structure the administration?. **Higher Education**, 12(4), 103-109.
- Smith, P. A. (2003). Academic optimism and student achievement in Urban Elementary Schools. **Journal of Educational Administration**, 45(5), 556-568.
- Stacy, J. A. (2001). Inequality in social exchange. **Experimental Psychology**, 2(1), 267-299.
- Yamane, T. (1967). **Statistics : An introductory analysis** (2nd ed.). New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

Graduate School ARU.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.เกษม แสงนนท์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวิง เรืองสังข์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. นางดวงภัทร สุณิมิต ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดละมุด (ร.ศ.พ.ราษฎร์
บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
4. นางสาวอุไโล รัตนพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดยมนาตามธรรม สังกัด
สำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยาเขต 1
5. นางสาวกัญพร ไกรมงคลประชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางสาวปณณอุษา ผดุงหมาย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
2. นางสาวพัทิพย์ ผากำ ศึกษาานิเทศน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
3. นางปรีชญา ขาวุธ ศึกษาานิเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1
4. นางสาวอุไล รัตนพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดยมนาตามธรรม สังักค
สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยาเขต 1
5. นางสาวกัญพร ไกรมงคลประชา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์ สังักค
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย/
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ๐๖ ๐๖๒๕๔/ว ๒๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา ๓๑๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม แสงนนท์

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๓” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.จิระวัฒน์ มอนโรสง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกชาติ ทานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐ ๓๕๓๑-๒๐๘๓

อ.เกษม แสงนนท์
๑๕ ต.ค. ๖๔

ที่ อว.๐๖๒๔ ๔/ว ๒๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ. พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีง เรืองสังข์

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๕.๔/๒๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางดวงภัทร สุนิมิตร

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๔.๔/๒๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน นางสาวกัญพร ไกรมงคลประชา

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๔.๔/ว ๒๗๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน นางสาวอุไลย รัตนพันธ์

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง

ในการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ของนางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๔.๔ / ๒๕๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประดู่ชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนใส ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน ที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำ วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวม ข้อมูลเพื่อความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้นนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๔ / ๖๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ. ดร.จิระวัฒน์ มอนโสม ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ / ๖๒๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๔.๔ / ๒๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางพันทิพย์ ผาแก้ว ศึกษาพิเศษที่ ๑ สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความ สมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ / ๒๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตู่ชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางปวีณา ยาวุธ ศึกษานิเทศก์ สปป. พระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโงส

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความ สมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๒๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตู่ชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาว กุญชร ไกรมงคลปวงษ์

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว๒๔๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตู่ชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตกระทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาว อีไลษ รัตนพันธ์

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความ สมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ก

ผลการตรวจสอบความตรงตามหลักวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของแนวทางการปรับปรุงคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยาเขต 1

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
คุณภาพด้านผู้เรียน						
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร ภาษาไทย ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	+1	0	+1	+1	+1	0.8
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	+1	0	+1	+1	+1	0.8
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณญาณอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ แก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ การสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6. ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	+1	+1	+1	0	+1	0.8
7. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
8. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	+1	+1	+1	0	+1	0.8
9. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามสถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
10. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11. ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
คุณภาพด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ						
13. สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
คุณภาพด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (ต่อ)						
15.สถานศึกษามีการดำเนินงานการพัฒนาทางด้านวิชาการที่เน้นผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
16.สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
17.สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18.สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19.สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	0.8
20.สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
21.สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
22.สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
23.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
24.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการสัมภาษณ์และผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
คุณภาพด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
25.ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
คุณภาพด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(ต่อ)						
26.ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
27.ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
28.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29.ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
30.ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ตาราง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

รายการ	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
คุณภาพผู้เรียน		
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร ภาษาไทย ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	0.8	ใช้ได้
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น	0.8	ใช้ได้
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละ ระดับชั้น	1.0	ใช้ได้
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณญาณอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ แก้ปัญหา	1.0	ใช้ได้
5. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ การสื่อสาร	1.0	ใช้ได้
6. ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	0.8	ใช้ได้
7. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	1.0	ใช้ได้
8. ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	0.8	ใช้ได้
9. ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามสถานศึกษากำหนด	1.0	ใช้ได้
10. ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	1.0	ใช้ได้
11. ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย	1.0	ใช้ได้
12. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี	1.0	ใช้ได้

รายการ	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
คุณภาพด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ		
13.สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดอย่างชัดเจน	1.0	ใช้ได้
14.สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	1.0	ใช้ได้
15.สถานศึกษามีการดำเนินงานการพัฒนาทางด้านวิชาการที่ เน้นผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา	1.0	ใช้ได้
16.สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความ เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	1.0	ใช้ได้
17.สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อ ต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	1.0	ใช้ได้
18.สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
19.สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	0.8	ใช้ได้
20.สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียน รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	1.0	ใช้ได้
21.สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของ สถานศึกษา	1.0	ใช้ได้
22.สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	1.0	ใช้ได้
23.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระ การเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
24.ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล ตามสภาพจริง จากกระบวนการสัมภาษณ์และผลงาน	1.00	ใช้ได้

รายการ	ดัชนีความ สอดคล้อง	ความหมาย
คุณภาพด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
25.ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	1.00	ใช้ได้
26.ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
27.ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข	1.00	ใช้ได้
28.ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและ นำผลมาพัฒนาผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
29.ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
30.ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝัง คุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่ใช้เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ขอความกรุณาให้ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงโดยตอบทุกข้อและทุกตอน เพื่อประโยชน์ของการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อหา
แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสภาพที่แท้จริงของท่าน

1. เพศ

☐ หญิง ☐ ชาย

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 40 ปี

☐ 41 -51 ปี

☐ 51-60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ตำแหน่ง

☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน

☐ รักษาการแทนผู้อำนวยการ

☐ ครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ ที่กำหนดในแต่ละหัวข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
คุณภาพด้านผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารภาษาไทยตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น					
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น					
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น					
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา					
5	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
6	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม					
7	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
8	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ					
9	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามสถานศึกษากำหนด					
10	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย					
11	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย					
12	ผู้เรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดี					

ข้อ	คุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ						
13	สถานศึกษามีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดอย่างชัดเจน					
14	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา					
15	สถานศึกษามีการดำเนินงานการพัฒนาทางด้านวิชาการที่เน้นผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรสถานศึกษา					
16	สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
17	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ					
18	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้					
19	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
20	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย					
21	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของสถานศึกษา					
22	สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน					
23	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
24	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการสัมภาษณ์และผลงาน					

คุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอน						
25	ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้					
26	ครูผู้สอนใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
27	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข					
28	ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน					
29	ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					
30	ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					

แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 มีจำนวน 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์นี้ จะนำไปใช้ในงานวิจัยผู้ศึกษามีได้มุ่งศึกษาโรงเรียนใดโดยเฉพาะแต่เป็นการศึกษาโดยภาพรวม คำตอบของท่านจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน่วยงานของท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ดังนั้นการตอบแบบสัมภาษณ์ของความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อและตรงกับความจริงมากที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

เรื่องที่สัมภาษณ์แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวจันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่ม..... น. ถึง.....น.

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็น

☐ ผู้บริหารโรงเรียน

☐ ครูวิชาการโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรง

ในการดำเนินงานวิชาการด้านคุณภาพผู้เรียนท่านมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการด้านคุณภาพผู้เรียนในปัจจุบัน มีวิธีการดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

1. การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพเรียนของสถานศึกษาโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการ
อย่างไร

.....

.....

.....

2. การพัฒนาปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนของสถานศึกษา โรงเรียนมี
แนวทางการดำเนินการ อย่างไร

.....

.....

.....

3. การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาโรงเรียนมีแนวทางการ
ดำเนินการ อย่างไร

.....

.....

.....

4. การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาโรงเรียนมี
แนวทางการดำเนินการ อย่างไร

.....

.....

.....

5. การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นของ
สถานศึกษาโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินการ อย่างไร

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

Graduate School ARU.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	จันทร์เพ็ญ เสนาะเสียง
วัน เดือน ปีเกิด	27 มกราคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศปลาข้าวราษฎร์บำรุง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกุศปลาข้าวราษฎร์บำรุง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเขาวงพิทยาคาร อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2550	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2566	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา